

PROGRAM REGIONALNOG MAGISTARSKOG STUDIJA IZ OBLASTI POSLOVNOG PRAVA EU (M-R)

Nastavni program obaveznih kurseva/predmeta

1. [Pravo i institucije Evropske unije](#)
2. Pravo unutrašnjeg tržišta
3. Pravo konkurencije EZ
4. Procesno pravo EZ/Sudska zaštita u EU
5. Pravo vanjskih odnosa EZ i međunarodna trgovinska politika i pravo (izborni predmet)

Nastavni program izbornih kurseva/predmeta

1. Pravo EZ o elektronskoj trgovini
2. Pravo trgovačkih društava EZ
3. Pravo zaštite životne sredine EZ
4. Fiskalno pravo EZ
5. Ugovorno i pravo o zaštiti potrošača EZ
6. Međunarodno privatno pravo EZ
7. Bankarstvo i pravo tržišta kapitala EZ
8. Pravo o elektronskim komunikacijama u EZ
9. Pravo intelektualnog vlasništva EZ
10. Organizovani kriminal EZ i evropska ekonomija
11. Evropsko privatno pravo
12. Evropsko radno i socijalno pravo
13. Javna uprava EU i relevantna ekonomska pitanja
14. Pravo javnih nabavki EZ
15. Sudska zaštita osnovnih ljudskih prava u EU

NASTAVNI PROGRAM OBAVEZNIH KURSEVA

NASTAVNI PROGRAM

PRAVO I INSTITUCIJE EVROPSKE UNIJE

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB):

6

SATI:

42

CILJ KURSA:

Kao uvodni kurs, ovaj kurs je osmišljen da studente koji nemaju dovoljno prethodnog znanja upozna sa pravnim poretkom i praksom EZ, odnosno da poboljša znanje studenata o institucijama i pravu EZ, kako bi se što bolje pripremili za budući rad u struci, kao i za dalje akademske studije o evropskim pitanjima. Sa druge strane, cilj kursa je da unaprijedi znanje o institucionalnom okviru i pravnom sistemu EZ, kao i da omogući bolje razumijevanje osnovnih tenzija u odnosu između EZ i nacionalnog i međunarodnog prava.

Glavni cilj kursa je da predstavi nastanak, proces stvaranja i razvoj prava EZ i EU i pravnog poretka EU; kako se razvija, kako funkcioniše i po čemu se pravo EZ/EU razlikuje od nacionalnog i međunarodnog prava. Posebna pažnja će se posvetiti interakciji i međusobnoj povezanosti ova tri pravna režima i konstitucionalnim aspektima pravnog poretka EZ.

Drugi cilj kursa je da predstavi institucionalnu strukturu i pravni karakter EZ i EU, njihove institucije, nadležnosti i način funkcionisanja, imajući u vidu postojeće ugovore, a sa posebnim osvrtom na Ugovor o evropskom Ustavu i Reformski ugovor.

NASTAVNI METOD:

Kombinacijom učenja zasnovanog na rješavanju praktičnih problema i klasičnih predavanja, nastava je zasnovana na predavanjima ex cathedra i diskusijama o slučajevima sa aktivnim učešćem studenata i korištenjem kompjuterske opreme i drugih savremenih pomagala, npr. prezentacija u Power Point-u.

OPIS KURSA:

Ovo je osnovni kurs o pravu Evropske unije i sadrži uvod u pravo i institucije Evropske unije. Ugovori o osnivanju (Nica i Lisabon); institucionalni okvir Evropske unije; izvori prava Evropske unije; osnovni principi prava Evropske unije i odnos između prava Evropske unije i nacionalnog prava.

Prvi dio kursa će se baviti institucionalnom strukturom EZ/EU, načinom rada institucija i ustavotvornim razvojem EU, na primjer, statusom EU kao pravnog lica, sadržajem i principima demokratije i odgovornosti, zaštitom osnovnih prava i odnosom između EU i Evropskog suda za ljudska prava (ECHR) i državljanstvom Unije. Također obuhvata i institucionalnu ravnotežu koja se postiže zajedničkim djelovanjem političkih institucija (Evropsko vijeće, Vijeće, Komisija i Evropski parlament) i zakonodavnog procesa EZ, te pitanjima demokratskog legitimiteta Evropske zajednice proisteklih iz pomenutih međusobnih odnosa.

Cilj drugog dijela kursa je da analizira izvore prava Zajednice i da pojasni vezu između nacionalnih pravnih poredaka i prava EU. U njemu se analizira priroda i primjena principa primata, neposrednog dejstva i principa „effet utile“ (princip korisnog učinka) i prihvatanje prava EU od strane pravnih poredaka zemalja-članica, a istovremeno se proces evropske integracije poredi sa iskustvima iz drugih federalnih sistema.

REZULTATI KURSA:

Nakon uspješnog završetka ovog kursa, studenti će biti spremni da prate dalju nastavu, da čitaju i analiziraju sudsku praksu Evropskog suda pravde i da samostalno proučavaju pravo EU.

U praktičnom smislu, kurs će studentima omogućiti bolje poznavanje načina funkcionisanja EZ/EU i procesa donošenja odluka, istovremeno pomažući bolje razumijevanje zajedničkog načina života u složenim ekonomskim i političkim zajednicama.

TEME KURSA:**I) Institucionalno pravo EU**

- **Opšta pitanja**
 - istorijski pregled i razvoj EZ i EU
 - od Pariza do Nice i Lisabona
 - od Zajednice do Unije
 - reforma EZ putem politike produbljivanja i proširenja

- **Pravna priroda EZ/EU**
 - status pravnog lica
 - EZ kao ekonomska zajednica ili ustavna zajednica
 - principi demokratije i odgovornosti
 - zaštita osnovnih prava kao dio vladavine prava ili ustavne povelje
 - transformacija EU iz strukture zasnovane na stubovima u jedinstvenu zajednicu

- **Kako funkcioniše EZ/EU – horizontalna institucionalna ravnoteža**
 - Sastav, nadležnosti i proces donošenja odluka u:
 - Evropskom parlamentu
 - Evropskoj komisiji
 - Evropskom vijeću
 - Sudu pravde
 - Evropskoj centralnoj banci
 - Revizorskom sudu
 - ostalim institucijama i tijelima

- **Pristupanje i članstvo u EZ/EU**
 - Kriteriji iz Kopenhagena
 - Suverenost i prenošenje prava na Zajednicu

II) Pravo Zajednice

- **Stvaranje prava Zajednice – proces donošenja odluka u EZ/EU**
 - nadležnosti prenijete na EZ/EU
 - isključive: izričite i podrazumijevane
 - zajedničke nadležnosti
 - istaknuta uloga Evropskog suda pravde u proširivanju nadležnosti (postepeno preuzimanje nadležnosti)

- **Izvori prava Zajednice**

Primarni izvori:

 - Ugovori o osnivanju
 - međunarodni sporazumi i ostali ugovori
 - opšti principi prava i osnovna prava

Sekundarna zakonodavstva

- Uredbe
 - Direktive
 - Odluke
 - Preporuke i mišljenja
 - Ostali pravni akti
- Instrumenti EU
 - odluke u okviru zajedničke spoljne politike i bezbjednosti (Članovi 12. do 34. Ugovora o EU)

III) Pravo zajednice, međunarodno pravo i nacionalno pravo zemalja-članica

• **Odlike prava Zajednice**

1. Autonomija

- zaseban pravni poredak u odnosu na pravne poretke zemalja-članica i
- u odnosu na međunarodno pravo
- različita mišljenja i sudska praksa: odluka solange I "gospodari ugovora"

2. Jedinstvo: dva aspekta

- pravo Zajednica i pravo EU
- jednoobrazno važenje i primjena u svim zemljama-članicama

3. Neposredna primjena i neposredno dejstvo u zemljama-članicama

4. Primat nad nacionalnim pravom

- primat u primjeni: nacionalno pravo ukoliko protuvriječi pravu Zajednice ne smije se primjenjivati nad nacionalnim ustavnim pravom

2. Sprovođenje prava Zajednice

- Od strane zemalja-članica
 - neposredno izvršavanje od strane zemalja-članica – neposredna primjena i neposredno dejstvo odredaba ugovora o osnivanju i uredbi i odluka
 - posredno izvršavanje od strane zemalja-članica sprovođenjem direktiva u nacionalnom pravnom poretku
- Od strane Unije
 - u oblasti prava konkurencije (Član 81 i dalje Ugovora o EZ)
- Ograničenja
 - proporcionalnost, nediskriminacija, supsidijarnost, legitimna očekivanja, osnovna prava

PRAVNI IZVORI:

Izvori na internetu: http://europa.eu/abc/treaties/index_en.htm

Na primjer : [Ugovori o osnivanju](#)

[Ugovor iz Lisabona](#)

[Ugovor iz Nice: sveobuhvatni vodič \(2001\)](#)

[Amsterdamski ugovor: sveobuhvatni vodič \(1997\)](#)

[Ugovor o Evropskoj uniji iz Mاستrihta \(1992\)](#)

[Jedinstveni evropski akt \(1986\)](#)

[Ugovor o EEZ \(1957\)](#)

Normativi (direktive, uredbe)

Zbirke

[Kancelarija za publikacije](#): EUR-Lex. Pristup pravu Evropske unije (on-line zbirka na različitim zvaničnim jezicima EU. Ovdje možete da nađete skoro sve uredbe i direktive, kao i Službeni list EU)

[Evropska komisija](#): Aktivnosti Evropske unije – Sažeti prikazi zakonodavstva: unutrašnje tržište (specijalizovana on-line zbirka zakonodavstva na temu unutrašnjeg evropskog tržišta)

Foster, Nigel (editor): *EU Treaties and Legislation 2007-2008*, 18th edition 2007

Pravni izvještaji

Evropski sud pravde: Izvještaji o slučajevima pred Sudom pravde i Prvostepenim sudom, I dio: Sud pravde, II dio: Prvostepeni sud (zvanični izvještaji o precedentnom pravu Evropskog suda pravde i Prvostepenog suda)

[Evropski sud pravde](#): Precedentno pravo Suda pravde i Prvostepenog suda (izvještaji o pravu na internetu na različitim jezicima na veb stranici Evropskog suda pravde) Weatherill, Stephen: *Cases and Materials on EU Law*, 8th edition 2007.

Sudski slučajevi

Neposredno dejstvo primarnog prava i direktiva

Slučaj 26/62, van Gend i mišljenje AG K. Roemer; slučaj 57/65, Lueticke; slučaj 43/75, Defrennee v Sabena; slučaj 41/74 Van Duyn; 148/78, Ratti i mišljenje AG Reisch, 21/78, Delkvist, 152(84, Marshall I, 106/89, Marleasing, 91/92, Faccini Dori, C-213/89 Factortame, C-443/98, Unilever

Posredno dejstvo: Slučaj 14/83, von Colson; 91/92, Faccini Dori; C-62/00, Marks and Spencer;

Primat: 6/64 Costa v ENEL; 106/77 Simmenthal; C-10 -22/97 objedinjeni slučajevi;

Neposredna primjenljivost: C-34/73 Variola; C-469/98 Commission v Finland

Dvojni nadzor: Slučaj 26/62, van Gend; 1/86 Commission v Belgium; C-246/89R Commission v UK; C-278/01 Commission v Spain.

Metodi tumačenja

- Slučaj 283/81 (CILFIT), ECJ, Rec. 1982/3415
- Slučaj 43/75 (Defrenne), ECJ, Rec. 1976/455

Specifičnosti: Intenzitet sudske kontrole i diskreciona ovlašćenja političkih institucija

- Slučaj C-84/94 (Directive working hours), ECJ, Rec. 1996, I-5755
- Objedinjeni slučajevi 56 i 58/64 (Consten and Grundig), ECJ, Rec. 1966, 429

Preliminarna procedura: 13/61 Bosch; Van Gend, Cost v ENEL, 104/79 Foglia v Novello, 244/80 Foglia v Novello 2; C-45/99 Cura Anlagen; C-176/96 Jyri Lehtonen;

Dejstvo odluke o prethodnom pitanju: 66/80 ICC; 246/80 Broekmuellen, 102/81, Nordsee; 283/81 CILFIT

Institucionalni dio: 294/83 Les Vertes; 22/70 Commission v Council; 41-44/70 Internaional Fruit; 25/62 Plaumann97/85 Union Deutsche;

Ugovorna odgovornost Zajednice: 5/71 Aktien Zuckerfabrik; C-352/)(p Labaratories; 312/00P Commission v Camar;

PREPORUČENA LITERATURA:

Osnovna literatura:

- Craig, P. i De Burca, G., EU LAW, Text, Cases and Materials (Pravo EU, tekst, slučajevi, materijali) 4th ed., Oxford UP 2007
- Chalmers Damian, H. Christos i ostali, European Union Law: Texts & Materials (Pravo Evropske unije: tekstovi i materijali), Lavoisier, 2006

- John Fairhurst, *Law of the European Union (Pravo Evropske unije)*, Longman 2006
- Josephine Steiner, Lorna Woods i Christian Twigg-Flesner, *EU Law (Pravo EU)*, Oxford UP, 2006
- Hartley, Trevor: *The Foundations of European Community Law (Osnove prava Evropske unije)*, 6th edition 2007
- Stephen Weatherill, *Cases and Materials on EU Law (Slučajevi i materijali o pravu EU)*, 7th edition Oxford UP 2006
- Rudden i Wyatt's *EU Treaties and Legislation (Ugovori i zakonodavstvo EU)* , Ninth edition, Oxford UP 2004
- Jo Shaw, *Law of the European Union*, Palgrave 2000 (Pravo Evropske unije)
- K. Lenaerts i P. van Nuffel, Robert Bray (ed.), *Constitutional Law of the European Union (Ustavno pravo Evropske unije)*, Sweet & Maxwell, London, 2nd edition, 2005
- T. Oppermann, *Europarecht (Pravo pravo)*, 3. Auflage, C. H. Beck, Muenchen, 2005
- Arnall, Anthony; Dashwood, Alan; Ross, Malcolm; Wyatt, Derrick; Spaventa, Eleanor; Dougan, Michael: *Wyatt & Dashwood's European Union Law (Pravo Evropske unije Vajata i Dešvuda)*, 5th edition 2006.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO UNUTRAŠNJEG TRŽIŠTA

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB):

8

SATI:

56

CILJ KURSA:

Kurs se bavi osnovnim ekonomskim slobodama na kojima se zasniva EZ, s ciljem unapređenja znanja i razumijevanja načina funkcionisanja zajedničkog i unutrašnjeg (jedininstvenog) tržišta.

Cilj je studente jasno upoznati sa osnovnim pravilima unutrašnjeg tržišta putem analize relevantnih propisa i precedentnog prava Evropskog suda pravde i evropskog zakonodavstva u vezi sa slobodnim kretanjem roba, ljudi i usluga, kao i njihovih interakcija. Pažnja će se takođe posvetiti načinu na koji mjera harmonizacije utiču na uspostavljanje i adekvatno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta.

NASTAVNI METOD:

Klasična predavanja putem teorijskih prezentacija i analiziranje pravnih izvora i učenje zasnovano na rješavanju problema kroz proučavanje sudske prakse Evropskog suda pravde i Prvostepenog suda, uz aktivno učešće studenata i upotrebu kompjuterske opreme i drugih savremenih pomagala, npr. prezentacija u Power Point-u.

OPIS KURSA:

Pravo unutrašnjeg tržišta čini najveći i najznačajniji dio kursa, i na kursu će biti predstavljena opšta teorija i posebne odlike osnovnih sloboda. Sadržaj kursa je podijeljen u četiri glavna dijela i uvodna objašnjenja. U uvodu treba da se objasni značenje pojmova "zajedničko i unutrašnje tržište", kao jedne od faza međunarodne ekonomske integracije. Kurs se takođe bavi usaglašavanjem zakona na unutrašnjem tržištu Evropske unije. Pored toga, kurs takođe sadrži pregled Evropske ekonomske i monetarne unije.

U glavnom dijelu kursa objašnjeno je da se zajedničko tržište i unutrašnje ili jedinstveno tržište zasnivaju na četiri osnovne slobode: slobodi kretanja roba, ljudi i radnika, usluga, pravu na osnivanje preduzeća i slobodi kretanja kapitala. Funkcionisanje svih pomenutih osnovnih sloboda zasniva se na preduzimanju i sprovođenju različitih mjera i radnji od strane zemalja-članica i EZ, koje se analiziraju u odgovarajućim poglavljima, kao što su necarinske prepreke za trgovinu i mjere sa jednakim dejstvom kao kvantitativna ograničenja, mogućnost pozivanja na izuzetke i obavezni uslovi, odnosno kriteriji.

REZULTATI KURSA:

Nakon završetka kursa studenti će proširiti akademsko znanje i razumijevanje procesa ekonomske integracije, s ciljem praktične primjene u praksi.

U praktičnom smislu, studenti će moći koristiti pogodnosti unutrašnjeg tržišta koje se tiču pristupa unutrašnjem tržištu i to osnivanjem privrednih društava ili podružnica ili kao fizička lica, putem pružanja ili primanja usluga, a takođe će se upoznati sa tehnikama rješavanja problema iz oblasti osnovnih sloboda.

TEME KURSA:

I) Uvod: Teorije ekonomskih integracija

- slobodna trgovinska zona (FTA), carinska unija (CU), zajedničko tržište (CM), ekonomska unija
- (EU) i politička unija (EU)

1. Ciljevi EZ/EU – Od zajedničkog tržišta do monetarne unije – pregled Pojmovi:

- zajedničko tržište: Član 2. – stvaranje zajedničkog tržišta – faktori proizvodnje (robe, ljudi, usluge i kapital)
- unutrašnje tržište
- monetarna i ekonomska unija

1.1. Kako je stvoreno zajedničko tržište

- ukidanje carinskih dažbina, kvantitativnih ograničenja (QR) i mjera jednakog dejstva (MHEE)
- uspostavljanje zajedničke trgovinske politike (CCP)
- ukidanje prepreka za slobodno kretanje ljudi, usluga i kapitala
- usvajanje zajedničke politike
- usaglašavanje zakona potrebnih za pravilno funkcionisanje zajedničkog tržišta

1.2. Uspostavljanje unutrašnjeg/jedinstvenog tržišta – Bijela knjiga iz 1985.

- Prepreke za trgovinu unutar Zajednice
 - fiskalne
 - fizičke
 - tehničke
 - ostale

II) Osnovne slobode

1. Slobodno kretanje roba – trgovinsko pravo EZ (Član 23. i dalje, Član 90. i dalje Ugovora o EZ)

- pojam i izvori
- carinska unija – elementi:
 - *unutrašnji*:
 - ukidanje carina i dažbina jednakog dejstva i dozvoljene dažbine
 - ukidanje kvantitativnih ograničenja i mjera jednakog dejstva
 - zabrana diskriminacije ili zaštitnog unutrašnjeg oporezivanja i harmonizacija oporezivanja
 - *spoljašnji*: zajednička carinska tarifa (CCT) i zajednička trgovinska politika (CCP)
- granice i izuzeci

2. Slobodno kretanje ljudi i radne snage (Član 39. i dalje Ugovora o EZ)

Pojam i izvori

Opšti principi:

- nediskriminacija na osnovu državljanstva
- obrnuta diskriminacija

2.1 Sloboda kretanja ljudi i građana

Imigraciona prava: oblasti slobode, bezbjednosti i pravosuđa
Prepreke, pravna sredstva i izuzeci

2.2. Sloboda kretanja radnika

Pojam radnika

Osnovna i ostala prava radnika

- imigraciona prava
- ekonomska prava
 - pristup radnom mjestu
 - ravnopravnost na poslu i ravnopravna zarada
 - ravnopravnost u pogledu socijalnih i poreskih pogodnosti
 - ravnopravnost i stručno osposobljavanje
 - porodice radnika

Odstupanja, ograničenja i uslovi

- javna politika, javna bezbjednost i javno zdravstvo
- izuzetak koji se odnosi na javne službe

Državljeni trećih zemalja i EU

3. Slobodno kretanje usluga

3.1. Pojam usluga i zakonodavstva (Član 49. i dalje Ugovora o EZ)

usluga: uz naknadu i privremene prirode
usluge od opšteg ekonomskog interesa
usluge od opšteg interesa (Direktiva SGI)

- subjekti: davaoci i primaoci
- načini izvršavanja usluga
- uslovi i prepreke za slobodno pružanje usluga: prava ulaska i boravka
 - izuzetak koji se odnosi na službena ovlašćenja
 - stručne kvalifikacije

3.2 Pravo osnivanja preduzeća (Član 43. i dalje Ugovora o EZ)

- pojam
- subjekti
- ograničenja/izuzeci

4. Slobodno kretanje kapitala (Član 56. i dalje Ugovora o EZ)

Pojam kapitala i tekuće transakcije/plaćanja

Monetarna unija

Tri faze monetarne unije

Instrumenti MU

Evropska centralna banka i Evropski sistem centralnih banaka
monetarna politika

4. Ostale politike

Zajednička trgovinska politika

- pojam i pravna osnova
- oblast primjene
- instrumenti

Ostale politike – u zavisnosti od izbornih kurseva

PRAVNI IZVORI:

Izvori sa interneta

[Jedinstveno tržište EU](#) (Komisija),

[Unutrašnje tržište](#) (glavni server),

Normativi (direktive, uredbe)

Internet – pravni tekstovi sa hiperlinkovima

Ugovor o osnivanju Evropske zajednice (članovi [3c](#), [14](#), [18](#), [23](#) i [24](#), [Naslov III](#), [Naslov IV](#), članovi [94](#) i [95](#))

[Jedinstveno tržište robe](#)

[Jedinstveno tržište usluga](#)

[Jedinstveno tržište kapitala](#)

Važeće zakonodavstvo

[Unutrašnje tržište](#)

[Sloboda kretanja ljudi](#)

[Javni ugovori](#)

Slučajevi:

[Skorašnje precedentno pravo Suda pravde i Prvostepenog suda](#)

PREPORUČENA LITERATURA:

Osnovna literatura

- Davies, Gareth European Union internal market law, 2nd edition 2003
- Toth, A.G. The Oxford Encyclopaedia of European Community Law, volume II: The Law of the Internal Market, 2005
- Woods, Lorna Free Movement of Goods and Services within the European Community, 2004
- C. Barnard and J. Scott (eds) Law of the Single Market: Unpacking the Premises, Hart Publishing Oxford, 2002
- J. Snell Goods and Services in EC Law, Oxford university Press, Oxford, 2002.
- Barnard, *The Substantive Law of the EU – the Four Freedoms*, 2nd Ed., OUP: Oxford, 2007
- Wyatt and Dashwood, European Union Law, 5 ed. Sweet & Maxwell, London, 2006
- Chalmers and others, *European Union Law*, CUP: Cambridge, 2006
- M. Andenas and Wh Roth (eds), *Services and free Movement in EU Law*, Oxford University Press, Oxford, 2002
- Craig and deBúrca, *EU Law: Text, Cases and Materials*, 4th Ed., OUP: Oxford, 2007
- Green, Hartley and Usher, *The Legal Foundations of a Single European Market* (Oxford: Oxford University Press, 1991
- C. Barnard, *EC Employment Law*, 3rd ed. Oxford, 2006
- P. Oliver, *Free Movement of Goods in EC*, Sweet & Maxwell, 2002.

Članci

K, Mortelmans, "The Common Market, the Internal Market and the Single Market, What's In A Market?" (1998) 35 CLMRev 101. ("Zajedničko tržište, unutrašnje tržište i jedinstveno tržište, a šta čini tržište?").

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO KONKURENCIJE EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 6

SATI: 42

CILJ KURSA:

Cilj kursa je da predstavi osnove prava konkurencije EZ, kako materijalna, tako i procesna pravila, te da ih analizira, imajući u vidu ciljeve politike konkurencije i uslove procesa. Cilj je takođe da se ukaže na ekonomski značaj poštene tržišne konkurencije kada je riječ o razvoju i daljem funkcionisanju jedinstvenog tržišta, te da se ukaže i objasni način na koji se odluke Zajednice u ovoj oblasti odražavaju na zemlje jugoistočne Evrope. Takođe, cilj je da se pomogne studentima da razviju vještine i tehnike za prepoznavanje primjene prava u konkretnim činjeničnim situacijama. U tom smislu je neophodno učiti pravila i politiku prava konkurencije EZ; ispitati međusobno dejstvo nadnacionalnog pravnog sistema EZ i domaćih režima da bi se razvilo stručno znanje u ovoj oblasti za one koji namjeravaju da se bave pravom, da rade za (međunarodne) javne organe ili multinacionalne firme.

NASTAVNI METOD:

Kombinacija predavanja i diskusije sa studentima o važnim pitanjima pravne tekovine Evropske unije, odlukama pojedinih zemalja-članica, analiza slučajeva putem analitičko-sintetičkog i interakcijskog pristupa. U ovom slučaju neophodno je primijeniti komparativni metod.

OPIS KURSA:

Kurs ima dva dijela: materijalni i procesni. U materijalnom dijelu se objašnjava uloga politike konkurencije i oblici kršenja konkurencije: kartelski sporazumi, zloupotreba dominantnog položaja i koncentracija, kao i državna pomoć. Za svaku kategoriju detaljno se ispituje niz tipičnih slučajeva. U drugom dijelu će biti objašnjena procedura sprovođenja prava konkurencije EZ na nivou zajednice i u zemljama-članicama od strane relevantnih vlasti za praćenje konkurencije i sudova. Kurs će se posebno pozabaviti pitanjima prava i politike konkurencije na jedinstvenom tržištu, vezom između nacionalnog zakonodavstva o konkurenciji i relevantnih institucija, sa jedne strane, i pravne tekovine Evropske unije i institucija EU, sa druge strane. Značaj pravne tekovine Evropske zajednice za: ekonomiju, stvaranje pravne tekovine Evropske zajednice, slobodno tržište i veza (teorijski i praktični dio) sa intervencijom države: pravilo - izuzeci – prepreke.

REZULTATI KURSA:

Nakon uspešnog savladavanja ovog kursa, studenti će moći da pokažu detaljno razumijevanje osnovnih principa prava kojim se ustanovljava i razvija politika konkurencije EZ, te reguliše i podstiče rast velikih, srednjih i malih preduzeća u okviru jedinstvenog tržišta. Studenti će steći i sposobnost da efikasno proučavaju i analiziraju složene pravne materijale, te da primenjuju stečeno znanje u rješavanju pravnih problema.

TEME KURSA:

Teorija i koncept slobodne konkurencije

- Politika EZ u oblasti konkurencije – upošteno
- Funkcionalna konkurencija
- Izvori i oblast primjene prava konkurencije EZ
- Instrumenti prava konkurencije EZ:
 - relevantno tržište i
 - tržišna snaga
- determinante
- fleksibilnost ponude i potražnje
- tržišni udio
- monopol/ dominantan položaj

I) Pitanja iz materijalnog prava: oblici kršenja konkurencije

1. Sporazumi koji sprječavaju konkurenciju

Član 81. Ugovora o EZ

- elementi: koncept sporazuma i preduzeća
- usklađena praksa i odluke koje donose udruženja
- uslovi za zabranu:
 - koji mogu da utiču na trgovinu...
 - kojima je predmet ili posljedica sprječavanje...
- klauzula o izuzeću (Član 81. (3) Ugovora o EZ)
- individualna i grupna izuzeća
- dejstvo Člana 81. (2): ništavnost
- horizontalna i vertikalna ograničenja;
- franšize i ostali ugovorni instrumenti.
- prava intelektualne svojine i restriktivni sporazumi
- koncentracija (spajanje)
- pravilo *de minimis*
- sankcije, pravne posljedice
- sporazumi koji sprječavaju konkurenciju
- funkcionisanje zabrane

2. Zloupotreba dominantnog položaja

Član 82. Ugovora o EZ

- definicija dominantnosti
 - priroda i koncept zloupotrebe
 - oblici zloupotrebe dominantnog položaja
- Odnos između Člana 81. i Člana 82

3. Sistem EZ za kontrolu spajanja

Pravni izvori – uredbe o spajanju

- Uredba 139/2004 – Osnovni principi i nadležnost

Značenje koncentracije

- oblici koncentracije
- značenje "kontrole"
- relevantan promet (prag)

Prijavljivanje koncentracije

Procjena koncentracije

- relevantno geografsko tržište i tržište proizvoda/usluga
- stvaranje i jačanje dominantnog položaja

Zajedničko ulaganje (joint venture) i sporazumi o horizontalnoj saradnji

4. Državna pomoć i javni sektor:

- državni monopoli
- javna preduzeća i preduzeća sa posebnim ili ekskluzivnim pravima
- liberalizacija i demonopolizacija javnog sektora
- javne nabavke.
- državna pomoć i zajedničko tržište: koncept i pravni izvori
 - pomoć koja nije uskladiva sa zajedničkim tržištem
 - pomoć koja je uskladiva sa zajedničkim tržištem
 - izuzeci
 - institucionalni nadzor/preispitivanje i povraćaj nezakonite pomoći

II) Sprovođenje pravila prava konkurencije EZ

Decentralizacija: pravo konkurencije EZ i nacionalno pravo- Uredba 1/2003
- podjela odgovornosti između Komisije EZ i odgovarajućih nacionalnih vlasti za konkurenciju
- nacionalni sudovi i tijela za konkurenciju i direktna primjena pravila EZ o konkurenciji
- pravna sredstva, odšteta i privatna tužba i sudska kontrola.

PRAVNI IZVORI:

Normativi (direktive, uredbe)
Ugovor o EZ: (Članovi 81. - 90.)

Karteli

Relevantni članovi Ugovora o Evropskoj Uniji

Uredbe

Uredba 1/2003

Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. decembra 2002. o sprovođenju pravila o konkurenciji iz Članova 81. i 82. Ugovora, Službeni list L 1, 04.01.2003, str.1-25

Uredba Vijeća (EZ) br. 411/2004 od 26. februara 2004. kojom se ukida Uredba (EEZ) br. 3975/87 i mijenjaju i dopunjuju Uredbe (EEZ) br. 3976/87 i (EZ) br. 1/2003, u vezi sa vazдушnim saobraćajem između Zajednice i trećih zemalja, Službeni list L 68, 06.03.2004, str. 1-2

Uredba o sprovođenju

Uredba Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. aprila 2004. o vođenju postupka od strane Komisije u skladu sa Članovima 81. i 82. Ugovora o EZ
Službeni list L 123, 27.04.2004, str. 18-24

Spajanja

Uredbe

Uredba o spajanju
Uredba o sprovođenju uključujući obrasce (obrazac CO, skraćeni obrazac CO, obrazac RS)

Sektorsko zakonodavstvo

Energetika: električna energija, gas

Poštanske usluge

Telekomunikacije

Prevoz

Arhiva

Usluge od opšteg ekonomskog interesa (SGEI)

Državna pomoć

Relevantni tekstovi

Odredbe Ugovora o državnoj pomoći

Uredbe o grupnim izuzećima

Horizontalna pravila

Sektorska pravila

Posebni instrumenti pomoći

Transparentnost javnih preduzeća

Usluge od opšteg ekonomskog interesa (SGEI)

Slučajevi**Nadležnosti: sporovi ili tribunal**

Slučaj C-126/97 Eco Swiss

Slučaj 61/80 Cooperatieve

Slučaj 89 i 125-129/85 Ahlstroem

Karteli:

Slučaj 26/76 Metro SB (uloga pravila o konkurenciji)

Slučaj 56-58/64 Etablissements Consten SA i Grundig (priroda i svrha Člana 81.)

Kartelski sporazumi

41, 44 i 45/69 ACF Chemiefarma

Usklađena praksa

48/69 ICI v Commission

Slučaj 89, .. i 125-129/85 Ahlstroem

Sprječavanje ili ometanje konkurencije

258/78 Nungesser

161/84 Pronuptia T-112/99 Metropole television

23/67 Brasserie de Haecht

C-393/92 Almelo (electricity)

Umješanost države

Ahmed Saeed

C-41/90 Hoefner

Zloupotreba dominantnog položaja

27/76 United Brands

6-7/73 ICI and Commercial Solvents

77/77 BP

C-7/97 Oscar Bronner

Sprovođenje pravila o konkurenciji

46/87 Hoechst

C-94/00 Roquette

C-453/99 Courage v Greham

Ostali slučajevi:

RAI vs Unitel OJ /1978/ L 157 CMLR 306

56/65 Societe Technique Miniere vs Maschinenbau

T-83/91 Tetra-Pak vs Commission /1996/ ECR I-5951

Continental Can vs Commission /1973/ ECR 215

C-62/86 AKZO Chemie B.V. vs Commission

322/81 Michelin vs Commission /1983/ ECR 3461

85/76 Hoffman La Roche & Co AG vs Commission /1979/ ECR 461

74/76 Ianelli & Volpi SpA vs Ditta Paola Meroni /1977/ ECR 557

249/81 Commission vs Ireland /1982/ ECR 4005

57/65 Lüticke GmbH vs Hauptzollamt /1966/ ECR 205

106/84 Commission vs Denmark /1986/ ECR 833

168/78 Commission vs France /1980/ ECR 347

112/84 Humblot vs Directeur des Services Fiscaux /1985/ ECR 1367

55/79 Commission vs Ireland /1980/ ECR 481
179/90 Porto di Genova vs Siderurgica Gabrielli /1991/ ECR I-5889
127/74 BRT vs SABAM /1974/ ECR 313
199/85 Commission vs Italy /1987/ ECR

PREPORUČENA LITERATURA:

- Piet Jan Slot, Angus C. Johnston, Introduction to Competition Law, Hart Publishing, 2006
- Monti, G., 2007, EC Competition Law, Cambridge University Press
- Whish, R., 2003, Competition Law, 5th edition, Oxford University Press
- Goyder, D.G., 2003, EC Competition Law, Oxford University Press Lane, R., 2001, EC Competition Law, Longman
- Johnston and Slot, An Introduction to Competition Law (2006)
- Korah, Introductory Guide to EC Competition Law and Practice (8th ed 2004)
- Goyder, EC Competition Law (4th ed 2003)
- Jones and Sufrin, EC Competition Law: Text, Cases and Materials (2nd ed 2004)
- Ritter and Braun, EC Competition Law: A Practitioner's Guide (3rd ed 2005)
- Whish, Competition Law (5th ed 2003)
- Bellamy and Child: European Community Law of Competition (Oxford University Press, 6 th ed. by Peter Roth, 2007)
- Vukadinović D. Radovan: Law of the European Union, 4th edition, Centre for Law of the European Union Faculty of Law Kragujevac, 2006
- Rizvanović Edin: State Aid in European Union States – Experiences from Bosnia and Herzegovina, Printing House Fojnica, 2005
- Kent Penelope: Law of the European Union, 3rd edit., Longman, Harlow, 2001
- Wyatt D., Dashwood A.: European Union Law, Sweet&Maxwell, London, 2000
- Craig Paul, Grainne de Burca: The Evolution of EU Law, OUP, Oxford, 1999
- Mathijsen P.S.R.F.: A Guide to European Union Law, Sweet&Maxwell, London, 1999
- Weatherill Stephen, Baumont Paul: EU Law, Penguin books, 3rd ed., London, 1999
- Hanlon James: European Community Law, Sweet&Maxwell, London, 1998
- Horspool Margot: L European Union Law, Butterworths, London, 1998
- Kaczorowska Alina: EU Law Today, Old Bailey press, London, 1998
- D'Sa Rose M.: Competition Law in the European Communities, European Commission, 1997
- Korah Valentine: Cases and materials on EC Competition Law, Sweet & Maxwell, London, 1996.

NASTAVNI PROGRAM
PROCESNO PRAVO EZ/SUDSKA ZAŠTITA U EU

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB):

5

SATI:

35

CILJ KURSA:

Cilj kursa je da pruži pregled pravnih lijekova u okviru prava EZ/Evropske i da analizira odgovarajuću proceduru kako bi se obezbijedilo sprovođenje prava EZ i pružila zaštita od nezakonitih radnji EU.

NASTAVNI METOD:

Predavanja, seminari i analize slučajeva.

OPIS KURSA:

Kurs se sastoji iz dva dijela: organizacionog i funkcionalnog. U organizacionom/strukturnom dijelu, centralna tema je podjela zadataka između nacionalnih sudova, Suda pravde i Prvostepenog suda i njihova procedura, odnosno način vođenja postupka .

U funkcionalnom dijelu, koji je u vezi sa primjenom i sprovođenjem prava Zajednice, pažnja se pridaje mjerama protiv zemalja-članica koje ne ispunjavaju obaveze iz Ugovora o EZ (Sud pravde) i proceduri donošenja odluka o prethodnom pitanju (koja postoji u postupcima pred nacionalnim sudovima).

U vezi sa sudskom zaštitom od institucija EU, na kursu će se raspravljati o okolnostima pod kojima odluka o prethodnom pitanju donijeta u postupcima pred nacionalnim sudovima može da pruži zaštitu i o okolnostima pod kojima takva zaštita treba da se traži neposredno pred Prvostepenim sudom i Sudom pravde.

REZULTATI KURSA:

Nakon uspješnog savladavanja ovog predmeta, studenti će moći da pokažu detaljno razumijevanje procedure za sprovođenje prava Zajednice i sredstava za zaštitu prava pojedinaca, te da pokažu sposobnost rješavanja pravnih problema.

TEME KURSA:

I) Pravosudna organizacija EU

1. Evropski sudovi

- Struktura, rad i procedura Suda pravde
- Struktura, organizacija i procedura Prvostepenog suda
- Sudski paneli.

2. Saradnja između Suda pravde i nacionalnih sudova – procedura donošenja odluke o prethodnom pitanju

- inicijativa
- određivanje relevantnosti zahtjeva
- dužnost zahtjevanja odluke o prethodnom pitanju

II) Sprovođenje prava Zajednice

Tužba zbog kršenja prava Zajednice od strane zemlje-članice

- Predmet
- Identitet strana
- Posebne odlike
- Posljedice

Tumačenje prava Zajednice donošenjem odluke o prethodnom pitanju

- Predmet
- Sadržaj odluke o prethodnom pitanju
- Posljedice

Zaštita od postupaka institucija

- Tužba za poništenje
- Predmet
- Identitet strana
- Posebne odlike
- Period zastarjevanja
- Posljedice
- Tužba zbog nečinjenja
- Predmet
- Identitet strana
- Posebne odlike
- Posljedice
- Prigovor zbog nezakovitosti
- Određivanje validnosti akata Zajednice
- Tužba za odštetu
- Predmet
- Identitet strana
- Posebne odlike
- Period zastarjevanja
- Posljedice
- Zahtjev za mišljenje o usklađenosti međunarodnog sporazuma

Posebni oblici procedure

- Privremene mjere
- Neograničena nadležnost za tužbe koje se odnose na sankcije
- Žalbe
- Postupak koji pokreću službena lica
- Nadležnost Evropskog suda pravde na osnovu klauzule o arbitraži
- Nadležnost Evropskog suda pravde u rješavanju sporova koji se tiču prava intelektualne svojine
- Nadležnost Evropskog suda pravde na osnovnu konvencija koje su potpisale zemlje članice
- Nadležnost u vezi sa saradnjom između policije i sudskih organa u krivičnim predmetima

Postupak pred Sudom pravde i Prvostepenim sudom

- Postupak u slučaju direktnih tužbi
- Postupak u slučaju upućivanja na donošenje odluke o prethodnom pitanju
- Postupak u slučaju žalbe protiv odluke Prvostepenog suda

III

- Vansudska mišljenja Suda pravde
- Pravni lijekovi u odnosu na Evropsku investicionu banku
- Alternativno rješavanje sporova i arbitraža
- Međunarodna arbitraža i pravo EU

PRAVNI IZVORI:

Normativi (direktive, uredbe) Slučajevi

ŠTA JE SUD ILI TRIBUNAL?

Slučaj C-54/96: Dorsch Consult
1.2 Arbitražni tribunal i Član 234 slučaj 102/81: 11
Slučaj C-126/97: Eco Swiss
Mišljenje AG Ruiz-Jarabo Colomer u C-17/00: De Coster;

DISKRECIJONO PRAVO NA UPUĆIVANJE

Slučaj 166/73: Rheinmühlen-Düsseldorf
Slučaj 146/73: Rheinmühlen-Düsseldorf II

DUŽNOST NA UPUĆIVANJE

Slučaj 283/81: CILFIT
Slučaj 99/00: Lyckeskog
Slučaj C-337/95: Parfums Christian Dior

PRELIMINARNO UPUĆIVANJE ZA ODREĐIVANJE VALIDNOSTI (ČLAN 234B) I VREMENSKO DEJSTVO ODLUKA O PRETHODNOM PITANJU

Slučaj 66/80: International Chemical Corporation
Slučaj 314/85: Foto-Frost
Slučajevi 143/88 i 92/89: Zuckerfabrik
Slučaj C-465/93: Atlanta II
Slučaj C-68/95: T-Port I
Slučaj 24/86: Blaizot
Slučaj 4/79: 83

NADLEŽNOST SUDA

Slučaj C-515/99: Reisch
Slučaj 13/68:
Slučaj 104/79: Foglia-Novello I
Slučaj 244/80: Foglia-Novello II
Slučaj 14/86: Pretore di Salò
Slučaj C-379/98: Preussenelektra
Slučaj C-28/95: Leur-Bloem
Mišljenje AG Jacobs
Slučaj C-318/00: Bacardi-Martini

ČLAN 230. UGOVORA O EZ

Slučaj C-376/98: Germany v Parliament and Council

PRIRODA AKTA KOJI SE OSPORAVA

Slučaj C-395/95: Geotronics

POKRETANJE TUŽBE PRED SUDOM: PRIVILEGOVANI I „POLU-PRIVILEGOVANI“

PODNOŠIOCI TUŽBE

Slučaj 302/87: European Parliament v. Council (Komitologija)
Slučaj 70/88: European Parliament v Council (Černobil)
Slučaj C-303/94: Parliament v Council (Zaštita biljaka)

Locus Standi privatnih podnositelja zahtjeva u skladu sa Članom 230. (4) EZ i princip sudske zaštite u Evropskoj zajednici

Objedinjeni slučajevi 67, 68 i 70/85: Van der Kooy
4.3 Slučaj C-198/91: Cook
Slučaj C-309/89: Codorniu
Slučaj T-135/96: UEAPME v Council

ODNOS IZMEĐU ČLANA 230. I OSTALIH PROCEDURA

Odnos između Člana 230. i Člana 241.

Objedinjeni slučajevi 31 i 33/62: Wöhrmann
Slučaj 92/78: Simmenthal

Odnos između Člana 230. i Člana 226.

Slučaj 226/87: Public Sector Insurance

Odnos između Člana 230. i Člana 234.

Slučaj C-188/92: TWD
Slučaj C-241/95: Intervention Board
Slučaj C-178/95: Wiljo
Slučaj C-408/95: Eurotunnel
Slučaj C-321/95: Greenpeace Council v Commission
Mišljenje AG Cosmas
Presuda Suda pravde
"UPA & Jégo-Quééré Saga"
Mišljenje AG Jacobs u slučaju C-50/00 P: UPA
Presuda Prvostepenog suda u slučaju T-177/01: Jégo-Quééré.
Presuda Suda pravde u slučaju C-50/00 P: UPA
Mišljenje AG Jacobs u slučaju C-263/02 P: Commission v Jégo-Quééré

Obim razmatranja od strane Suda u pretresu po žalbi:

John Deere, John Deere Limited C-7/95 Sud pravde 28. maj 1998. [1998] ECR I-03111

PREPORUČENA LITERATURA:

- Koen LENAERTS, Dirk ARTS i Ignace MASELIS, Robert Bray, (ed.) Procedural Law of the European Union (Procesno pravo Evropske unije), Sweet & Maxwell, London, 2nd edition, 2006.
- Henry G. Schermers and Denis F. Waelbroeck, Judicial Protection in the European Union, Sixth Edition, Kluwer Law International, ISBN 90-411-1631-1
- A. G. Toth, Legal Protection of Individuals in the European Communities. Vol. I. The Individual and Community Law. Vol. II. Remedies and Procedures. [Amsterdam and New York: North-Holland Publishing Co. 1978. 226 pp. and 372 pp., respectively. Dfl. 157.50.]

NASTAVNI PROGRAM

PRAVO VANJSKIH ODNOSA EZ I MEĐUNARODNA TRGOVINSKA POLITIKA I PRAVO

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Cilj kursa je da pruži uvod u odlike prava vanjskih ekonomskih odnosa EZ, i da objasni vrste i različite načine uspostavljanja vanjskih odnosa EZ i Evropske unije sa trećim zemljama i međunarodnim organizacijama.

NASTAVNI METOD:

Na ovom kursu će se u nastavi koristiti kombinacija predavanja i diskusija. Predavanja će biti zasnovana na odabranom evropskom i nacionalnom precedentnom pravu, pravnim tekstovima i pravnim instrumentima EU, nakon čega slijedi detaljna analiza i sinteza osnovnih pravnih problema u toku ex cathedra predavanja, što nudi dovoljno mogućnosti za diskusije, interakciju i prezentacije studenata.

OPIS KURSA:

Ovaj kurs se bavi pravom vanjskih odnosa EZ/EU, a posebna pažnja se posvećuje međunarodnim ekonomskim odnosima. Nakon uvodnog objašnjenja pojma vanjskih odnosa, glavne teme su: različite politike i vidovi sporazuma između EU i trećih zemalja, kao što su zajednička trgovinska politika, saradnja u oblasti razvoja, zajednička vanjska i sigurnosna politika i evropska odbrambena i sigurnosna politika.

U ovom kursu je takođe detaljno predstavljena procedura donošenja odluka, uključujući i ovlašćenje za sklapanje ugovora u vanjskim odnosima Zajednice, kao i u zajedničkoj vanjskoj politici i sigurnosti.

REZULTATI KURSA:

Nakon uspješnog završetka ovog kursa, studenti bi trebalo da budu u mogućnosti pokazati zavidno razumijevanje vanjskih odnosa EU, kao i vanjske trgovinske politike i prava EU.

TEME KURSA:

I) Vanjski odnosi Zajednica: Opšti aspekti

- Evropske Zajednice i Evropska unija: osnovna pravna struktura
- Status pravnih lica Zajednice
- Ovlašćenja Zajednica
- Prihvatanje međunarodnih obaveza
- Pravno dejstvo sporazuma Zajednice
- Mješoviti sporazumi
- Zajednice i međunarodne organizacije
- Diplomatski odnosi zajednica
- Pristupanje, postojeći sporazumi i zemlje-članice

II) Ovlašćenja Zajednica u praksi

- Ribarstvo
- Saobraćaj
- Zajednička trgovinska politika
- Obrazovanje, stručno osposobljavanje i mladi
- Kultura
- Javno zdravstvo
- Istraživanje i tehnološki razvoj
- Životna sredina
- Politika razvoja i pomoći
- Sankcije
- Ugovori o pridruživanju
- Nuklearna energija

III) Zajednička vanjska politika i sigurnost

- Zajednička vanjska politika i sigurnost

IV) Odlike politike vanjskih odnosa

- Fleksibilnost
- Diferencijacija
- Uslovljenost

V) Vanjskotrgovinska politika EU

- Proširenje
- Evropska susjedska politika
- Vanjska trgovina
- Razvojna politika
- Programi vanjske saradnje

VI) Vanjska politika i trgovinska politika prema zapadnom Balkanu

- [Autonomne trgovinske mjere](#) i [autonomne trgovinske povlastice](#), trgovinski sporazumi
- [Sporazumi o stabilizaciji i pridruživanju](#) i
- [Sporazum CEFTA](#).

PRAVNI IZVORI:

Normativi (direktive, uredbe)

Spoljni odnosi

[11.10 Opšte](#)

[11.20 Evropska politička saradnja](#)

[11.40.10 Evropske zemlje](#)

[11.60 Trgovinska politika](#)

[Direktorij važećeg zakonodavstva Zajednice](#)

Zemlje-kandidati i potencijalne zemlje-kandidati

[Hrvatska](#), Makedonija, [Albanija](#), [Bosna i Hercegovina](#), [Crna Gora](#), i [Srbija](#) – [pristupni kriteriji](#)

Novi pretpristupni instrument ([IPA](#))

Slučajevi

Slučaj 22/70 *Commission v Council (ERTA)* [1971] ECR 263.

http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&nnumdoc=61970J0022

Slučaj C-268/94 *Portugal v Council* [1996] ECR I-6177

Mišljenje C-2/00 *Cartagena* [2001] ECR I-9713

Slučaj C-281/01 *Commission v Council* [2002] ECR ...

Mišljenje 1/75 *Local Cost Standard* [1975] ECR 1355

Mišljenje 1/76 *Laying-Up Fund* [1977] ECR 741

Objedinjeni slučajevi 3, 4 i 6/76 *Kramer* [1976] ECR 1279

Mišljenje 1/78 *International Agreement on Natural Rubber* [1979] ECR 2871

Slučaj 45/86 *Commission v Council* [1987] ECR 1493

Mišljenje 2/91 *Re I.L.O. Convention 170 on Chemicals at Work* [1993] 3 CMLR 773

Mišljenje 2/92 *Third Revised Decision of the OECD on national treatment* [1995] ECR I-521

Mišljenje 2/94 *Accession by the Community to the ECHR* [1996] ECR I-1759

Slučaj C-25/94 *Commission v Council* [1996] ECR I-1469

Slučaj C-360/93 *European Parliament v Council* [1996] ECR I-1195

PREPORUČENA LITERATURA:

- Dashwood, A. i Hillion, D. (eds), *The General Law of E.C. External Relations (Opšte pravo vanjskih odnosa EZ)* (Sweet & Maxwell, London, 2000)
- Eeckhout, P. *External Relations of the European Union (Vanjski odnosi Evropske unije)* (Oxford University Press, Oxford, 2004)
- Korkeniemi, M. (ed), *International Law Aspects of the EU (Međunarodni aspekti prava EU)* (1998)
- Macleod, I. Hendry, I.D. i Hyatt, S. *The External Relations of the European Communities (Vanjski odnosi Evropskih zajednica)* (Clarendon Press, Oxford, 1996)
- McGoldrick, D., *International Relations Law of the EU (Pravo međunarodnih odnosa EU)* (1997)
- K. LENAERTS & P. VAN NUFFEL, R. Bray (ed.), *Constitutional Law of the European Union (Ustavno pravo Evropske unije)*, Sweet & Maxwell, London, 2nd edition, 2005.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO EZ O ELEKTRONSKOJ TRGOVINI

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Razvoj znanja o EU Zakonu o e-trgovini. Glavni naglasak kursa uz pouku koju treba izvući je u vezi sa značajnim odredbama za e-trgovinu kao novog koncepta trgovine na internom tržištu, za razliku od tradicionalnog načina vođenja prekograničnih trgovinskih aktivnosti. Drugo, kurs je oblikovan za produbljivanje znanja i sveobuhvatnije razumijevanje prekogranične e-trgovine i njenog uticaja na zakonodavstvo i vodeće relevantne zakone i sprovođenje presuda, poštivanje zakonodavstva i propisa. Postoji li neophodnost za izmjenu i dopunu postojećeg zakonodavstva i propisa?

NASTAVNI METOD:

Obavezne i interaktivne lekcije, uporedna analiza, analiza precedentnog prava, domaći zadaci, eseji i radionice.

OPIS KURSA:

I) Uvod (Pojam i koncept e-trgovine; Razvoj e-trgovine; E-trgovina i e-poslovanje; Vrste i modeli e-trgovine; Tradicionalna trgovina vs. e-trgovine; Prednosti i nedostaci e-trgovine)

II) On-line ugovori (Uvod; Da li ugovori mogu da se zaključuju on-line? Ponuda i prihvatanje; Standardni termini; Standardni termini-razumni termini; Dokaz o ugovoru; Bavljenje potrošačima – specijalna razmatranja; Uslovi korišćenja neke veb-stranice)

III) Elektronski potpisi i šifrovanje (Uvod; Šta je elektronski potpis? Šta je šifrovanje? Šta nacionalni zakoni govore o digitalnim potpisima? Međunarodno zakonodavstvo primjenjivo na elektronske potpise)

IV) Pravni okvir e-trgovine (Nacionalni okvir za e-trgovinu; Pravno regulisanje poslovnih transakcija i aktivnosti koje se vrše preko Interneta; Zaštita intelektualne svojine i e-trgovina; Zaštita potrošača i e-trgovina; Pravna pitanja dematerijalizacije; E-dokumenti; Je li zakonodavstvo sposobno da prati tehnološke promjene?)

V) Sudska nadležnost i vodeći relevantni zakon (Uvod; Sudska nadležnost; Vodeći relevantni zakon; Sprovođenje neke presude)

VI) Evropski pravni aspekti korporativnog upravljanja (Uvod; E-trgovina; E-trgovina i poslovna organizacija; E-trgovina i zakonodavac).

REZULTATI KURSA:

Sveobuhvatno znanje, razumijevanje i poznavanje EU zakona za e-trgovinu.

PRAVNI IZVORI:

- Direktiva 2000/31/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 8. juna 2000, u vezi određenih pravnih aspekata usluga informatičkog društva, naročito elektronske trgovine, na Unutrašnjem tržištu ("Direktiva o elektronskoj trgovini"), Službeni list L 178, 17/07/2000;
- Direktiva o prodaji na daljinu 97/7/EC;
- Direktiva o privatnosti 95/46/EC;
- Direktiva o autorskim pravima (Dir 2001/29/EC);
- Direktiva o privatnosti i elektronskim komunikacijama 2002/58/EC;

- Direktiva o elektronskim potpisima 1999/93/EC;
- Briselska uredba o sudskoj nadležnosti i priznavanju i sprovođenju sudskih presuda u građanskim i trgovinskim stvarima (Uredba Vijeća Evrope EC br. 44/2001);
- 1980. Rimski konvencija o zakonu primjenjivom na ugovorne obaveze, (80/934/EEC). Službeni list L 266, 09/10/1980 (Prijedlog za regulisanje primjenjivog zakona za ugovorne obaveze – Rim I);
- Model zakona o elektronskoj trgovini sa vodičem za sprovođenje 1996, sa dopunskim Članom 5 bis, kako je usvojen 1998 (UNCITRAL-ov Model zakona o e-trgovini) sa Vodičem za sprovođenje;
- Model zakona o elektronskim potpisima sa Vodičem za sprovođenje, 2001;
- Jedinstvena pravila ponašanja za razmjenu trgovinskih podataka teleprenosom ", CCI, 22.09.1987.

Značajno precedentno pravo: Slučaj C-234/01 Gambelli i drugi; slučaj C-322/01 DocMorris Deutscher Apothekerverband v. DocMorris [20023] ECR); Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg, 20-11-2002 OLG Karlsruhe 27-3-2002, 6 U 200/01; slučaj C-51/96 Deliège [2000] ECR I-2549; slučaj C-158/96 Kohll [1998] ECR I-1931; slučaj C-275/92 Schindler [1994] ECR-1039; slučaj C-124/97 Läärä [1999] ECR I-6067; slučaj C-67/98 Zenatti [1999] ECR I-7289; slučaj C-159/90 Grogan [1991] ECR I-4685; slučaj C-109/92 Wirth [1993] ECR I-6447; slučaj C-390/96 Plan zakupa iz Luksemburga [1998] ECR I-2553; slučaj C-180/89 „Alpine Investments“ [1995] ECR I-1141; slučaj C-353/89 Madiawet II [1991] ECR I-4069; slučaj C-76/90 Säger [1991] ECR I-4221; Joined Cases C-34/95, C-35/95 i C-36/95 De Agostini [1997] ECR I-13843; slučaj C-184/96 Komisija v Francuske ("pašteta od guščije džigerice") [1998] ECR I-16197; slučaj 352/85 ECJ 26. april 1988, ECR 1988, 2085 (Bond van Adverteerders); Slučajevi 288/89 i 11/95, ECR I 1991, 4007 (Collectieve Antenne Inrichting Gouda i Nederlands Omroepbedrijf).

PREPORUČENA LITERATURA:

- Bagby J., McCarty F., "The Legal i Regulatory Environment of E-Business", Cincinnati: Thomson South-Western, 2003
- E-Trade Law, Doing Business On-line, Simmons & Simmons (Communication Practice), Palladian Law Publishing Ltd. 2001
- Edwards L., "The New Legal Framework for E-Trade in Europe" Hart Publishing, Oxford 2005
- Schaub Martin, "European Legal Aspects of E-Trade", Europa Law Publishing, Croningen, 2004
- Stevens R., "E-Trade and International Private Law" Kluwer, London, 2003.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

- Da studentima prenese esencijalno znanje o pravu u Evropskoj uniji, u odnosu na korporativne strukture i propise.
- Da omogući studentima komparativnu analizu trenutnih struktura u okviru korporativne regulative u zemljama članicama Evropske unije.
- Da uvede studente u probleme pravne efikasnosti koja proističe iz implementacije zakonodavstva Evropske unije iz oblasti Zakona o preduzećima, odnosno trgovačkim društvima.
- Da omogući studentima kritičku i kontekstualnu analizu ideoloških i pravnih činilaca u strukturi upravljanja preduzećem.
- Kurs je orijentisan na komunikaciju i ima za cilj da studentima ukaže na mogućnosti poboljšanja njihovih jezičkih vještina, sa naglaskom na vlastitu produktivnost i pravnu terminologiju.
- Drugi cilj kursa je da studenti steknu praktična znanja, baveći se hipotetičkim situacijama, sličnim onima sa kojima će se susretati u profesionalnom radu i životu.

NASTAVNI METOD:

Metodologija proučavanja, koja će biti primijenjena na kursu o Zakonu o preduzećima u EZ, obuhvatiće pripreme studenata i učešće u aktivnostima rada grupe, posebno analizi slučajeva, diskusijama o različitim pravnim konceptima, i prijedlogu rješenja složenih pravnih problema sa kojima će se suočavati. Kritičko mišljenje će biti veoma podsticano, a slobodna razmjena mišljenja će doprinijeti ozbiljnim pripremama unutar grupe.

Na seminarskim predavanjima i u radu po grupama studenti će imati mogućnost da uče o metodologiji pravnih istraživanja, i biće usmjereni na izvore koje će koristiti u svojim istraživanjima. Ove grupe, kao i predavanja, biće otvoreni za diskusiju i aktivno učešće studenata.

OPIS KURSA:

Kurs se bavi teoretskim i praktičnim problemima vezanim za status poslovnih entiteta, njihove organizacije i odgovornosti, kao i raspodjelu moći i interesnih grupa unutar postojećih struktura.

REZULTATI KURSA:

Sticanje osnovnog znanja iz oblasti Zakona o preduzećima, bez pretjerano detaljne analize složenih problema koji se pojavljuju u praksi, i razvoj kritičkog mišljenja o trenutnim propisima Zakona o preduzećima u EZ.

TEME KURSA

I) UVOD U ZAKON O PREDUZEĆIMA U EZ

- Predmet
- Funkcije i metode evropskog Zakona o preduzećima
- Metode
- Pregled cjelokupnog materijala i strukture

II) IZVORI ZAKONA O PREDUZEĆIMA U EZ

- Primarni izvori
- Sekundarni izvori

- Direktiva Zakona o preduzećima u EU
- Prijedlozi direktiva Zakona o preduzećima u EU
- Preporuke

III) FORMIRANJE PREDUZEĆA, OBJAVLJIVANJE I TRENUTNE OPERATIVNE AKTIVNOSTI

- Opšta pitanja
- Izvori (Prva i Druga direktiva Zakona o preduzećima, SLIM izvještaj Radne grupe, Zimski izvještaj)
- Formiranje preduzeća
 - Broj članova
 - Minimalni kapital
 - Statut preduzeća
 - Plaćanje dionica
- Objavljivanje
 - Metode publiciteta
 - Šta se mora objaviti
 - Efekti neusklađenosti (kršenja pravila)
 - Elektronska i papirna izdanja
 - Upotreba jezika
- Validnost obaveza u koje je preduzeće ušlo
 - Ugovori prije osnivanja
 - Neregularna imenovanja direktora
 - Doktrina Ultra vires
- Ništavnost kompanije

IV) KAPITAL PREDUZEĆA

- Uvod u formiranje, održavanje i izmjenu kapitala preduzeća
- Izvori (Druga direktiva Zakona o preduzećima, SLIM Izvještaj radne grupe, Zimski izvještaj)
- Održavanje kapitala
- Minimalni dionički kapital
- Izvještaj o doprinosima u naturi i vrijednosti
- Vrijednost dionice
- Distribucija dioničarima (ograničenje plaćanja)
- Nabavka vlastitih dionica
 - Sprječavanje upisa
 - Uslovi za nabavku
 - Izuzeci
 - Dužnost prodaje
 - Glavne posljedice posjedovanja vlastitih akcija
 - Finansijska pomoć
- Povećanje kapitala
 - Odluka da se poveća kapital
 - Upisi
 - Pravo preče kupovine dioničara
 - Tipovi povećanja kapitala
- Povećanje kapitala novim doprinosima
- Uslovno povećanje kapitala
- Povećanje kapitala iz vlastitih resursa preduzeća

- Smanjenje kapitala
 - Odluka da se smanji kapital
 - Glasanje u klasi
 - Zaštita kreditora
 - Tipovi smanjenja kapitala
 - Uobičajeno smanjenje kapitala
 - Pojednostavljeno smanjenje kapitala
- Otplata
- Obavezno povlačenje dionica

V) PRAVA DIONIČARA

- Uvod u međunarodna prava dioničara
- Ravnopravan tretman dioničara
- Informacije prije Glavne skupštine dioničara
- Pravo da se problemi stave na dnevni red
- Zahtjevi za učešćem i glasanjem na Glavnoj skupštini
- Učešće u radu Glavne skupštine elektronskim sredstvima
- Pravo na postavljanje pitanja
- Imenovanje zastupnika za glasanje
- Glasanje pismenim putem
- Uklanjanje određenih prepreka radi efikasnog sprovođenja vježbe o pravima glasanja
- Rezultati glasanja
- Debata „Jedna dionica – jedan glas“
- Proporcionalnost između vlasništva i kontrole

VI) STRUKTURA UPRAVNOG ODBORA DIREKTORA (NADZORNI ODBOR), NADOKNADE I ODGOVORNOST

- Opšti pregled
- Istorijat i izvori
- Neizvršni direktori (nadzorni direktori)
 - Imenovanje i uklanjanje
 - Kvalifikacije
 - Posvećenost
- Nezavisni direktori
 - Uloga
 - Broj
 - Kriteriji za nezavisnost
- Odbori
 - Odbori
 - Fleksibilnost pri ustanovljavanju odbora
 - Broj i sastav
 - Oblast zaduženja
 - Izvori, prisustvovanje i transparentnost
 - Odbor za imenovanje (sastav, uloga, operacije)
 - Odbor za naknadu (sastav, uloga, operacije)
 - Odbor za kontrolu (sastav, uloga, operacije)
- Naknada direktora
 - Opšta pitanja
 - Istorijat i izvori
 - Politika naknada
 - Naknada pojedinačnih direktora
 - Naknada na osnovu dionica
- Odgovornost članova odbora

VII) PREDUZEĆE OD JEDNOG ČLANA

- Pozadina i istorijat
- Izvori (Dvanaesta direktiva Zakona o preduzećima)
- Formiranje preduzeća od jednog člana
- Stvaranje i članstvo
- Zahtjevi u vezi reklamiranja i publiciteta
- Ugovori između samostalnog člana i njegovog preduzeća
- Glavna skupština preduzeća i zapisnici

VIII) OGRANCI PREDUZEĆA

- Uvod
- Ogranci preduzeća iz drugih zemalja članica EU.
- Ogranci kompanija iz trećih zemalja.

IX) RAČUN PREDUZEĆA

- Uvod i istorijat
- Izvori (Četvrta, Sedma i Osmo direktiva Zakona o preduzećima)
- Završni godišnji račun
 - Značenje
 - Istinit i pravedan pregled
 - Bilans stanja i bilans uspjeha (račun gubitka i dobiti)
 - Računi za druga udružena preduzeća
 - Pravila ocjenjivanja
 - Napomene uz račune
 - Godišnji izvještaj
 - Štampanje publikacija, reklamiranje
 - Kontrola i izuzeci
- Konsolidovani računi
 - Uslovi za konsolidaciju
 - Preduzeća koja treba da se konsoliduju
 - Izuzeci
 - Priprema konsolidovanih računa
 - Napomene uz konsolidovane račune
 - Konsolidovani godišnji izvještaj
 - Štampanje publikacija, reklamiranje
 - Kontrola
- Revizori
 - Odobrenje revizora
 - Reputacija
 - Kvalifikacije
 - Lični integritet i nezavisnost
 - Publicitet

X) INTEGRACIJE (SPAJANJA) I PODJELE

- Uvod
- Istorijat Treće i Šeste direktive
- Integracija
 - Integracija kupovinom
 - Integracija formiranjem novog preduzeća
 - Kupovina preduzeća-kćerke
- Podjele
 - Podjela kupovinom
 - Podjela formiranjem novog preduzeća

- Procedura
- Ništavnost integracija i podjela
- Međunarodne integracije

XI) PREUZIMANJA

- Uvod
- Istorijat direktive o preuzimanju
- Terminologija
- Opšta načela
- Obavezna ponuda
- Obaveza neutralnosti
- Pravilo proboja
- Potiskivanje manjinskih akcionara (Squeeze out)
- Pravo na prodaju
- Saradnja između nadzornih vlasti i važećeg prava
- Sadržaj ponuđenog dokumenta
- Period za prihvatanje
- Pravila za objavljivanje u vezi sa ponudom za preuzimanje

XII) MEĐUNARODNO OSNIVANJE

- Opšta pitanja
- Sloboda osnivanja (sekundarno osnivanje i transfer sjedišta)
- Sekundarno osnivanje - precedentno pravo
 - *SEVIC Systems AG;*
 - *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam vs. Inspire Art Ltd;*
 - *Überseering BV vs. Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*
 - *Centros Ltd vs. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen*
 - *The Queen vs. H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc*
 - *Segers vs. Bestuur van de Bedrijfsvereniging voor Bank- en Verzekeringswezen, Groothandel en Vrije Beroepen* prijedlog za 14-tu direktivu Zakona o preduzećima o međunarodnom transferu registrovanog sjedišta

XIII) NADNACIONALNI TIPOVI PREDUZEĆA

- Evropska kompanija (Societas Europea – SE)
- Evropska ekonomska interesna grupacija (EEIG)
- Evropsko društvo za saradnju (SCE)

XIV) LIKVIDACIJA I INSOLVENTNOST

XV) BUDUĆI RAZVOJ ZAKONA O PREDUZEĆIMA U EC

PRAVNI IZVORI:

1) Uredbe, direktive i preporuke

a. Uredba Vijeća (EC) Br 2157/2001. od 8. oktobra 2001. o Statutu za Evropsku kompaniju (SE)

b. Uredba Vijeća (EEC) Br 2137/85 od 25. jula 1985 o Evropskoj ekonomskoj interesnoj grupaciji (EEIG)

c. Prva direktiva Vijeća (68/151/EEC) od 9. marta 1968. o koordinaciji mjera zaštite interesa članova i drugih, koje zahtijevaju kompanije zemalja članica, u skladu sa značenjem trećeg paragrafa Člana 58. Ugovora, sa ciljem da te mjere budu jednake u čitavoj Zajednici, Zvanični Žurnal L 065.

d. Druga direktiva Vijeća (77/91/EEC) od 13. decembra 1976. o koordinaciji mjera zaštite interesa članova i drugih, koje zahtijevaju kompanije država članica u skladu sa značenjem trećeg paragrafa Člana 58. Ugovora, sa ciljem formiranja javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću i održavanja i izmjene njihovog kapitala, sa ciljem da pomenute mjere budu jednake, Zvanični Žurnal L 026.

e. Treća direktiva Vijeća 78/855/EC od 9. oktobra 1978. zasnovana na Članu 54. (3) (g) Ugovora, koja se tiče integracija javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću.

f. Četvrta direktiva Vijeća (78/660/EEC) od 25. jula 1978. zasnovana na Članu 54. (3) (g) Ugovora o godišnjim računima određenih tipova kompanija, Zvanični Žurnal L222.

g. Šesta direktiva Vijeća 82/891/EC od 17. decembra 1982. zasnovana na Članu 54. (3) (g) Ugovora, koja se tiče podjele javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću, Zvanični Žurnal L 378

h. Sedma direktiva Vijeća (83/349/EEC) od 13. juna 1983. zasnovana na Članu 54. (3) (g) Ugovora o konsolidovanim računima, Zvanični Žurnal L 193.

i. Osma direktiva Vijeća (84/253/EEC) od 10. aprila 1984. zasnovana na Članu 54. (3) (g) Ugovora o saglasnosti (odobrenju) osoba odgovornih za izvršenje zakonske revizije računovodstvene dokumentacije, Zvanični Žurnal L 193.

j. Direktiva Evropskog parlamenta 2004/25/EC i Vijeća, od 21. aprila 2004. o ponudama za preuzimanje, Zvanični Žurnal L 142

k. Direktiva Evropskog parlamenta 2007/36/EC i Vijeća, od 11. jula 2007. o izvršenju određenih prava dioničara u navedenim kompanijama, Zvanični Žurnal L 184

l. Direktiva Evropskog parlamenta 2005/56/EC i Vijeća, od 26. oktobra 2005. o međunarodnim integracijama kompanija sa ograničenom odgovornošću.

m. Jedanaesta direktiva Vijeća 89/666/EC od 21. decembra 1989., u vezi sa zahtjevima za objavljivanje, u vezi sa ograncima otvorenim u zemlji članici od strane određenih vrsta kompanija koje se rukovode zakonskom regulativom druge države, Zvanični Žurnal L 395

n. Preporuka Komisije od 14. decembra 2004. kojom se pospješuje odgovarajući režim nadoknade direktora navedenih kompanija, 2004/913/EC

o. Preporuka Komisije od 15. februara 2005. o ulozi neizvršnih ili nadzornih direktora navedenih kompanija i odborima nadzornog vijeća, 2005/162/EC.

2) Slučajevi

- SEVIC Systems AG;
- Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam vs. Inspire Art Ltd;
- Überseering BV vs. Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)
- Centros Ltd vs. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
- The Queen vs. H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc
- Segers vs. Bestuur van de Bedrijfsvereniging voor Bank- en Verzekeringswezen, Groothandel en Vrije Beroepen

PREPORUČENA LITERATURA:

- Vanessa Edwards, EC Company Law, Oxford University Press, Oxford, 1999
- Stefen Grundmann, European Company Law – Organization, Finance and Capital Markets, Intersentia, 2007
-

- Guido Ferrarini, Klaus J. Hopt, Jaap Winter & Eddy Wymeersch, *Reforming Company Law and Takeover Law in Europe*, Oxford University Press, 2004
- Klaus J. Hopt & Eddy Wymeersch, *Capital Markets and Company Law*, Oxford University Press, 2003.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Ovaj modul omogućuje da studenti proučavaju, istražuju i razumiju pitanja iz oblasti ekologije, odnosno zaštite životne sredine i probleme u kontekstu Evropske unije. Obuhvaćene teme uključuju: Uredbu o zaštiti životne sredine, procjenu uticaja na životnu sredinu, upravljanje otpadom, genetski modifikovani organizme i globalno zagrijavanje.

Proučavaće se studije o slučajevima kršenja ljudskih prava u kontekstu zaštite životne sredine i uticaj presuda sudskih instanci EU.

NASTAVNI METOD:

Predavanja, diskusije, prezentacije.

OPIS KURSA:

Ovaj kurs obuhvata razvitak politike o zaštiti životne sredine u EU i načina na koji je pravo životne sredine, odnosno ekološko pravo EU povezano sa ravnotežom prava o životnoj sredini na nivou zemlje - članice. Posebna se pažnja posvećuje razvitku koncepta prava o životnoj sredini, kao što su održiv razvoj i četiri oblasti iz politike Unije koje su u skladu sa Članom 174. (1) EU, i to o čuvanju i zaštiti, kao i poboljšanju kvaliteta životne sredine, zaštiti ljudskog zdravlja; pažljivom i racionalnom korišćenju prirodnih resursa i promovisanju mjera na nacionalnom i međunarodnom nivou za odgovarajuće bavljenje problemima zaštite životne sredine. Modul se osvrće na najnovija dostignuća, kao što su prava iz oblasti zaštite životne sredine, princip kažnjavanja zagađivača i princip mjera predostrožnosti, uz napomenu da se ova pitanja detaljno obrađuju. Isto tako, razmatra se i efikasnost provođenje propisa i uloga Evropske agencije za zaštitu životne sredine. Posebna pažnja posvećuje se procjeni uticaja na životnu sredinu, slobodnom kretanju roba i zaštiti životne sredine, najnovijoj Direktivi o odgovornosti prema životnoj sredini i načinima rješavanja pitanja globalnog zagrijavanja. Kurs će razmatrati studije i slučajeve genetski modifikovanih organizama, problematiku upravljanja otpadom i strategiju upravljanja hemijskim otpadom, i za kraj baviće se odgovarajućim Direktivama o zaštiti habitata i ugroženih vrsta. Kurs će ponuditi analizu teoretskih i konceptualnih pristupa i načina djelovanja, razvijenih u sklopu evropskog prava o zaštiti životne sredine. Uloga prava EU o zaštiti životne sredine u slobodnom kretanju roba je tema koja će se kritički analizirati i proučavati tokom kursa.

REZULTATI KURSA:

Nakon završetka ovog kursa svaki studenti će steći mogućnost:

- da formuliše pravnu analizu vodećih slučajeva u pravu zaštite životne sredine i da tumači Direktive EU;
- da opiše i procijeni probleme sa životnom sredinom i da omogući analizu odgovarajućeg zakona;
- da ocijeni uticaj na ljudska prava i na životnu sredinu, preko postojeće nadležnosti sudova;
- da procijeni prednosti i nedostatke različitih načina raspodjele zakonskih ovlasti;
- da pokaže sposobnost prezentiranja i obrade različitih informacija, kao i da izvrši procjenu problema zaštite životne sredine;
- da u pismenom obliku detaljno predstavi i formuliše pravna saznanja i tehničke informacije i da pruži kritičku analizu pravila o životnoj sredini.

TEME KURSA:

- I) Pravo i principi EU o životnoj sredini: Ciljevi i namjena
- II) Uredba EU o zaštiti životne sredine, tržišna ekonomija (uključujući slobodno kretanje roba) i genetski modifikovani organizmi
- III) Procjena uticaja na životnu sredinu na nivou EU, uključujući i reviziju životne sredine
- IV) Direktiva EU o odgovornosti za životnu sredinu
- V) Upravljanje proizvodima i otpadom na nivou EU, uključujući vodu i zemlju
- VI) Ljudska prava, informisanje o zaštiti životne sredine
- VII) Globalno zagrijavanje, zaštita resursa i budućnost.

PRAVNI IZVORI:

Internet izvori

http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm (Komisija)
http://www.europarl.europa.eu/comparl/envi/default_en.htm (Evropski parlament)
<http://www.eea.europa.eu/> (Evropska agencija za zaštitu životne sredine)
<http://www.eib.org/infocentre/epe/index.htm> (Evropski principi zaštite životne sredine)

Norme (direktive, uredbe, konvencije)

- Ekološka odgovornost - Direktiva
- Okvirna Direktiva o otpadu
- Okvirna Direktiva iz oblasti upravljanja vodama
- Sveobuhvatna prevencija i kontrola zagađenosti ([IPPC Direktiva](#))
- Procjena ekološkog efekta projekata ([EIA Direktiva](#))
- [Aarhus Konvencija o pristupu informacijama, učešću i pristupu javnosti pravdi kada je riječ o ekološkim pitanjima](#)
- [Bazel Konvencija o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada](#)
- Konvencija o dalekosežnoj prekograničnoj zagađenosti vazduha
- [Protokol u vezi sa teškim metalima](#)
- Štokholmska Konvencija o dugotrajnoj organskoj zagađenosti ([POPs](#))

Internet – Pravni tekstovi sa hiperlinkovima

Ugovor o osnivanju Evropske zajednice (Članovi 2 i 6)
[Glava XIX](#))
Legislativa na snazi
[Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog odbora](#)
[Mišljenje Odbora regija](#)

Slučajevi:

- C-14/06
- C-2/07
- [C-295/06](#)
- C-76/08.

PREPORUČENA LITERATURA:

- Maria Lee, EU Environmental Law Oxford: Hart Publishing , 2005
- Peter G.G. Davies, European Union Environmental Law Asgate, 2004
- Stuart Bell and Donald McGillivray, Environmental Law sixth edition Oxford: Oxford University Press, 2006
- P. Birnie and A.Boyle, International Law and the Environment 2nd edition, Oxford: Oxford University Press, 2003
- Nicolas de Sadeleer, Environmental Principles Oxford: oxford University Press, 2005
- L. Kramer, EC Environmental Law 5th edition London: Sweet and Maxwell, 2003
- M.Lee, EU Environmental Law Hart: Oxford, 2005
- D. Wilkinson, Environment and Law London: Routledge, 2002
- Susan Woolf, Anna White and Neil Stanley, Principles of Environmental Law 3rd edition Cavendish London, 2002.
- J. Woolley, et al., Environmental Law Oxford: OUP, 2000.

**NASTAVNI PROGRAM
FISKALNO PRAVO EZ**

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Kurs se bavi poreskim implikacijama Evropske politike za integraciju i usklađivanje poreza na nivou Zajednice, EU poreskim pravilima na snazi i pravilima koja čekaju usvajanje, kao i precedentnim pravom sudova EZ u poreskim slučajevima. Kurs se nudi studentima postdiplomskog magistarskog studija iz oblasti javnog prava i izborni je predmet.

NASTAVNI METOD:

Predavanja (30 časova), tokom jednog semestra. Potrebno je prethodno znanje od strane studenata. Predavanja uključuju razgovore sa studentima o datim temama. Završna ocjena: 20 % pripreme tokom kursa, pohađanje nastave, itd. 80 %. pismeni ispit (tri časa).

OPIS KURSA:

Ovaj modul opisuje usklađivanje međunarodnog fiskalnog prava sa nacionalnim poreskim sistemima, a posebna pažanja će se posvetiti zloupotrebi ugovora EZ i drugih multilateralnih ugovora. Obradivaće se i tema bilateralnog duplog oporezivanja, koja se mora uzeti u obzir. Kurs se bavi nedavnim dostignućima, kao što je Evropski zakon o porezima i fundamentalne slobode, poreski zakon i ekološki zakon, poreski zakon i elektronska trgovina.

REZULTATI KURSA:

Na kraju ovog kursa od studenata se očekuje da posjeduju solidno znanje o finansijskim propisima u EU i da unaprijede profesionalna umjeća i vještine u ovoj pravnoj oblasti.

TEME KURSA:

- I) Uvod u kurs, organizacija predavanja, cilj kursa, itd.
- II) Odnos međunarodnog fiskalnog prava i nacionalnih poreskih sistema
- III) Zloupotreba poreskih ugovora. Međunarodna ograničenja nacionalnog fiskalnog suvereniteta
- IV) EZ Ugovor i drugi multilateralni ugovori
- V) Bilateralna konvencija o dvostrukom oporezivanju i Zakon EZ-a
- VI) Evropski poreski zakon i poslovanje u EZ: načelni pristup
- VII) Evropski poreski zakon i fundamentalna sloboda: Slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i osoba
- VIII) Precedentno pravo ECJ (Evropskog suda pravde) u poreskim pitanjima (selektivan pristup)
- IX) Precedentno pravo ECJ (Evropskog suda pravde) u poreskim pitanjima /nastavak
- X) Usklađivanje evropskih poreza: direktne poreske direktive, meki (koji nisu obavezujući) pravni instrumenti, pitanje štednje i naredne direktive
- XI) Poreski zakon i Evropski zakon o konkurenciji (Fiskalna državna pomoć)

XII) VAT (PDV) : Opšti pregled

XIII) Poreski zakon i Zakon o zaštiti životne sredine: aspekti EZ

XIV) Poreski zakon i elektronska trgovina

XV) Zaključak, siže glavnih tema, informacije o završnom ispitu.

PRAVNI IZVORI:

- EZ Ugovor i drugi multilateralni ugovori
- Konvencija o bilateralnom duplom oporezivanju i pravo EZ
- Direktive o direktnom oporezivanju
- Naredna direktiva

PREPORUČENA LITERATURA:

- Gormley Laurence, EU Taxation Law 2005
- Cécile Brokelind [Towards a Homogeneous EC Direct Tax Law: An Assessment of the Member States, 2007](#)
- Ben J. Kiekebeld Harmful Tax Competition in the European Union: Code of Conduct, countermeasures and EU law, 2004
- Wolfgang Schön [Tax Competition in Europe](#), 2003.

<p style="text-align: center;"><i>NASTAVNI PROGRAM</i> UGOVORNO I PRAVO O ZAŠTITI POTROŠAČA EZ</p>
<p>EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5</p>
<p>SATI: 35</p>
<p>CILJ KURSA: Produbljenje znanja o EZ Zakonu o ugovorima i Zakonu o zaštiti prava potrošača. Glavni akcent staviće se na suštinske odredbe Evropskog zakona o ugovorima i na specifičnosti ugovora o zaštiti potrošača. Drugo, kurs je osmišljen s ciljem da razvije vještinu razumijevanja mehanizama i politike zaštite potrošača, a u vezi sa pravilima o sigurnosti proizvoda, odgovornosti proizvođača za proizvod i zabranama.</p>
<p>NASTAVNI METOD: Obavezna i interaktivna predavanja, uporedna analiza, domaći zadatak, analiza slučajeva, eseji i radionice.</p>
<p>OPIS KURSA: Kurs je sačinjen s ciljem da predstavlja kako uvod, tako i sveobuhvatan kurs iz oblasti prava o zaštiti potrošača. Kurs se uglavnom bavi EZ izvorima prava o zaštiti potrošača, osobito kada je riječ o potrošačkom acquis-u, odnosno zakonskoj regulativi iz oblasti zaštite potrošača u vezi sa opštom sigurnošću proizvoda, sigurnošću specifičnih proizvoda, odgovornošću proizvođača za proizvod, reklamiranju, stavljanju deklaracija i reklamiranju. Nadalje, kurs će se pozabaviti temama potrošača i finansijskih usluga (osobito potrošačkim kreditima i osiguranjem). Sa aspekta ugovornog prava, kurs će predočiti analizu evropskog okvira ugovornog prava (PECL) u odnosu na sekundarnu legislativu, a u vezi sa potrošačkim ugovorima. Na kraju, kurs nudi kratak ali sveobuhvatan prikaz građanske i administrativne zaštite prava potrošača, ukazujući i na ulogu potrošačkih organizacija i udruženja u sistemu zaštite prava potrošača.</p>
<p>TEME KURSA:</p> <p>I) UVOD</p> <p>II) UGOVORNO PRAVO EZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • PECL i Međunarodni jedinstveni zakon o prodaji • Struktura PECL-a <p>III) UVOD U POTROŠAČKE UGOVORE</p> <p>IV) POTROŠAČKI KREDIT</p> <p>V) ELEKTRONSKA TRGOVINA I POTROŠAČI</p> <p>VI) ODMORI I PUTOVANJA</p> <p>VII) FINANSIJSKE USLUGE</p> <p>VIII) REKLAMIRANJE I NELOJALNI TRGOVAČKI POSTUPCI</p> <p>IX) RAZVOJ ZAŠTITE POTROŠAČA NA NIVOU EU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsolidacija politike za zaštitu potrošača na nivou EZ: Ugovor o Evropskoj uniji • Ugovor iz Amsterdama i zaštita potrošača • Politika unutrašnjeg tržišta i politika zaštite potrošača • EZ programi za zaštitu potrošača

- Politika zaštite potrošača na nivou Zajednice na unutrašnjem tržištu
- Odabrane odluke ECJ (Evropskog suda pravde) u vezi sa pitanjima potrošača

X) ODGOVORNOST PROIZVOĐAČA ZA PROIZVODE I OPŠTA SIGURNOST PROIZVODA

XI) SIGURNOST POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I PREHRAMBENIH ARTIKALA

XII) VODA

XIII) DUHANSKI PROIZVODI

XIV) INFORMACIJE

- Predstavljanje i obilježavanje (stavljanje deklaracija) prehrambenih artikala
- Predstavljanje i obilježavanje neprehrambenih artikala
- Jezik

XV) GRAĐANSKA I ADMINISTRATIVNA ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA

- Obim zaštite
- Metodologija zaštite
- Zabrane
- Uloga organizacija i udruženja potrošača.

REZULTATI KURSA:

Šire znanje i vještine poznavanja ugovornog prava EZ i prava o zaštiti potrošača.

PRAVNI IZVORI:

- PECL;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 85/577;
- Direktiva Vijeća 87/102;
- Direktiva Vijeća i Parlamenta (EZ) 97/7;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 93/13;
- Direktiva Parlamenta i Vijeća 2000/31;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 90/314;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 92/49;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 84/450;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 85/374;
- Direktiva Parlamenta i Vijeća (EZ) 2001/95;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 80/778;
- Direktiva Vijeća (EEZ) 88/378;
- Direktiva Parlamenta i Vijeća (EEZ) 2001/37;
- Direktiva Parlamenta i Vijeća (EZ) 2000/13.

PREPORUČENA LITERATURA:

- Christopher Hodges, European regulation of Consumer product Safety, Oxford University Press, 2005
- Kötz: European Contract Law, volume one, Clarendon Press Oxford (1992)
- Zweigert – Kötz: An Introduction to Comparative Law (1998)
- Duncan Fairgrieve, Product Liability in Comparative Perspective, Cambridge University Press, 2005
- Paolisa Nebiia, Tony Askham, EU Consumer Law, Oxford University Press, 2004.

NASTAVNI PROGRAM
MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Razvijanje suštinskog znanja o primarnim i sekundarnim izvorima Međunarodnog privatnog prava Zajednice. Pojašnjenje relevantnosti sloboda na domaćem tržištu i drugih principa Ugovora koji se odnose na Međunarodno privatno pravo; opis najvažnijih dijelova procesa unifikacije Međunarodnog privatnog prava na nivou Zajednice; analiza osnovnih pravila sadržanih u instrumentima objedinjenog evropskog Međunarodnog privatnog prava. Kurs obuhvata i analizu najznačajnijih principa Međunarodnog prava trgovinske arbitraže, kao što se primjenjuju u okviru EU.

METOD OBUKE:

Predavanja, diskusije, prezentacije, analize slučaja

OPIS KURSA:

Kurs počinje opštim uvodom u definiciju, domet i svrhe Međunarodnog privatnog prava. Nastavlja se objašnjenjem istorije harmonizacije i unifikacije Međunarodnog privatnog prava u Evropi. Kurs će se zatim baviti fenomenom komunitarizacije Međunarodnog privatnog prava i posljedicama na buduću unifikaciju Međunarodnog privatnog prava. Zatim će se raditi analiza uticaja Ugovora Evropske zajednice o slobodama i uticajima principa ne-diskriminacije na međunarodna privatna pitanja. Nakon toga, kurs će se fokusirati na glavna pravila tri najznačajnija pravna izvora Međunarodnog privatnog prava iz perspektive poslovnog prava: Uredbe -Brisel I, Rim I i Rim II.

REZULTATI KURSA:

Student će steći potrebna znanja o osnovnim instrumentima objedinjenog evropskog Međunarodnog privatnog prava i o primjeni principa Ugovora u oblasti Međunarodnog privatnog prava. Student će ovladati osnovnim principima sudske prakse Evropskog suda pravde razvijene u ovoj oblasti, i bit će u stanju da razumije najznačajnije izazove kojima će se baviti Međunarodno privatno pravo Evropske zajednice u budućnosti.

TEME KURSA:

Međunarodno privatno pravo u opštem kontekstu prava Zajednice, efekti Ugovora Evropske zajednice o slobodama i princip ne-diskriminacije u okviru Međunarodnog privatnog prava, „komunitarizacija“ Međunarodnog privatnog prava, uticaj Međunarodnog privatnog prava EU na Međunarodno privatno pravo država članica, sudska nadležnost i priznavanje i provođenje zakona sudova kada se radi o građansko pravnim i privrednim pitanjima (Uredbe Brisel I), pravo primjenljivo na ugovorne obaveze (Rimska konvencija iz 1980 i Uredbe Rim I) i ne-ugovorne obaveze (Uredbe Rim II); međunarodna služba za dokumenta; uzimanje podataka; Evropska odredba o izvršenju, međunarodni stečaj.

PRAVNI IZVORI:

- . Relevantne odredbe Ugovora of EZ-u;
- Uredba 44/2001 sudske nadležnosti i priznavanja i provođenja presuda suda kada se radi o građansko pravnim i privrednim pitanjima
- Uredba 864/2007 Rim II o pravu primjenljivom na ne-ugovorne obaveze
- Uredba Rim I o pravu primjenljivom na ugovorne obaveze ili
- Rimska konvencija iz 1980. god. o pravu primjenljivom na ugovorne obaveze
- Uredba 1346/2000 o stečajnim izvještajima
- Uredba 1348/2000 o dostavi u državama članicama sudskih i van sudskih dokumenta koja se odnose na građansko-pravna i privredna pitanja

- Uredba 1206/2001 o saradnji između sudova članica država po pitanju vođenja evidencije kada se radi o građansko-pravnim i privrednim pitanjima
- Uredba (Evropske zajednice) br. 805/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. aprila 2004. god. na osnovu koje je izdat Evropski nalog o izvršenju neosporenih tužbi
- Relevantno precedentno pravo Evropskog suda pravde
- Relevantne odredbe Sporazuma Evropske zajednice

PREPORUČENA LITERATURA:

- Peter Stone, EU Private International Law – Harmonisation of Laws, Edward Elgar Publishing, 2006
- Cheshire, North & Fawcett, Private International Law, Oxford University Press, 14th ed, 2008
- Dicey, Morris & Collins, The Conflict of Laws, Sweet & Maxwell, 14th ed, 2007

NASTAVNI PROGRAM
BANKARSTVO I PRAVO TRŽIŠTA KAPITALA EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

- podučavanje studenata o opsegu i ciljevima propisa EU- a o finansijskim uslugama
- omogućiti studentima isticanje praktičnih vještina i analizu usklađenosti nacionalnih finansijskih propisa sa *acquisom* EU-a koji se odnose na reguliranje bankarskog sektora i tržišta kapitala.

NASTAVNI METOD:

Interaktivna predavanja, diskusije, prezentacije sa power pointom, eseji, komparativna analiza.

OPIS KURSA:

Sektor finansijskih usluga uključuje tri ključne oblasti na koje se primjenjuju slične evropske politike: bankarstvo, osiguranje i sigurnosnice. Ovaj kurs je usmjeren na pravni okvir prekograničnog bankarstva i pružanje finansijskih usluga u Evropskoj uniji; isključujući aktivnosti osiguranja. Tako da obuhvata aspekte Evropskog prava U oblasti prekograničnih aktivnosti u bankarstvu i posredovanju sigurnosnicama, kao i na uticaj ovog prava na nacionalne propise u prekograničnom poslovanju. Inicijativa o poboljšanju stepena integracije u dijelu prava koji se odnosi na bankarstvo i finansijske usluge koja je pokrenuta još sedamdesetih godina, se pokazala dosta uspješnom. Oko 90 posto nacionalnih zakona koji se odnose na finansijske usluge se zasnivaju na Evropskom pravu. Kurs ima za cilj da pruži uvid u način na koji odredbe Evropskog prava utiču na učesće i djelovanje aktera na tržištu u državama članicama EU-a u oblasti finansijskih usluga, i procjenu djelotvornosti pravnih instrumenata koji se koriste za promoviranje bankarstva i integracije tržišta kapitala.

Dobro regulirane i sigurne finansijske institucije podržavaju principe EU-a o uzajamnom priznanju i jedinstvenom pasošu. One su ključne za finansijsku stabilnost u okviru EU-a i zahtijevaju uspostavljanje zajedničkog okvira kojim se osigurava razlozan nadzor i zaštita potrošača svuda unutar internog tržišta Evropske unije. Reguliranje bankovnog sektora usklađuje pravni okvir EU-a sa okvirom Basle II za propisnu reguliranje i nadzor. Papiri od vrijednosti i investicioni fondovi reguliraju početne i tekuće uslove za pružaoce usluga (investiciona preduzeća), uspostavljaju zahtjeve za izdavanje vrijednosnih papira (kako kada se radi o javnim ponudama papira od vrijednosti, tako i zahtjevima da papiri od vrijednosti budu registrirani na berzi) i koordiniraju uslove koji su primjenljivi na investicione fondove. Uslovi za uspostavljanje investicionih firmi i njihove tekuće poslovanje su slični onima koji se odnose na banke, i pružaju prostor za djelovanje između izvan-bankovnog investiranja i banaka koje pružaju investicione usluge.

TEME KURSA:

I) Organizacija tržišta, osnovnih principa i zakonodavne procedure

- Tržišne strukture u euro-zoni finansijskih usluga
- Konkurencija u finansijskom sektoru, konsolidacija i pitanja koja se dotiču više sektora
- Deregulacija, ponovna regulacija i usklađivanje
- Akcioni plan finansijskih usluga (1999-2005) i njegovi rezultati
- Ciljevi Evropske politike o finansijskim uslugama (2005-2010)

- Lamfalussy zakonodavna procedura i struktura komiteta za finansijske usluge
- Politika jedinstvenog pasoša: Unutrašnja državna kontrola i uzajamno priznanje
- Sloboda osnivanja, sloboda kapitala i sloboda pružanja usluga u kontekstu finansijskih usluga unutar EU-a.

II) Evropska monetarna unija

- Historija evropske monetarne integracije
- Kriteriji konvergentnosti i pravni okvir jedinstvene monetarne politike
- Evropska centralna banka i i evropski sistem centralnih banaka
 - a. Ciljevi i osnovi zadaci Evropske centralne banke
 - b. Lična, funkcionalna, finansijska i proceduralna nezavisnost
 - c. Uloga Evropske centralne banke i evropsko sistema centralnih banaka u bonitetskom nadzoru i monitoringu finansijske stabilnosti u euro zoni. i
 - d. Izrada i primjena zakona o Evropskoj centralnoj banci.

III) Bankovni propisi i nadzor

- Usklađivanje zakona i praksi kojim se regulira pristup bankovnoj industriji
 - a. Zahtjevi za pristup poslovanju
 - b. Aktivnosti koje zahtijevaju uzajamno priznanje
 - c. Ovlasti nadležnih vlasti u državama članicama koje su domaćini
 - d. Principi i tehnički instrumenti za propisan nadzor i iskazane
 - e. Vlastiti fondovi i izlaganje riziku
 - f. Adekvatnost kapitala, mjerenje kapitala i upravljanje i rizicima
- Regulacija elektronskih novčanih institucija
- Reorganizacija i uhadavanje kreditnih institucija
- Sheme depozitnih garancija: Okvir EU-a i nacionalni mehanizmi
- Finansijski konglomerati i pitanja koja se dotiču više sektora
 - e. Bonitetska ispravnost i djelotvoran nadzor finansijskih konglomerata
 - b. Procedure koje nacionalne vlasti moraju slijediti kada procjenjuju spajanja i akvizicije u sektorima bankarstva, osiguranja i vrijednosnih papira
- Aranžmani za prekograničnu finansijsku stabilnost u okviru EU-a i međunarodni dijalog
- Politika protiv pranja novca
 - f. Mjere protiv pranja novca unutar EU-a: dužnosti kreditnih i finansijskih institucija
 - obim rationae personae
 - dužnost revnosti; poznavanje principa klijenta
 - interna kontrola i izvještavanje o sumnjivim transakcijama

IV) Jedinstvena oblast plaćanja i infrastrukture tržišta

- Trans-evropski-Real-Time-bruto sistem poravnanja (TARGET) i njegov pravni okvir
- Rizici i regulatorna pitanja koja izazivaju zabrinutost a prouzrokuju ih aktivnosti elektronskog bankarstva i pravna nesigurnost koja se odnosi na integraciju vrijednosnih papira EU- a i sistema poravnanja
- Jedinstvena oblast euro plaćanja i propisi EU-a o plaćanju usluga i prekograničnom plaćanju (uključujući pitanja o zaštiti potrošača)
- Propisi u saldiranju novčanih i transakcija sa vrijednosnim papirima
- Pravila o finansijskim kolateralnim aranžmanima

- Zakon koji je primjenljiv na određena prava u odnosu na vrednosne papire u posjedu posrednika(Haška konvencija)
- Kodeks ponašanja kod kliringa i poravnanja

V) Zaštita potrošača (odabrane teme)

- Pregled mjera EU-a pravnog usklađivanja koje se odnose na elektronsku trgovinu i marketing na daljinu u finansijskim uslugama, zaštitu podataka, bankovne ugovore i zaštitu investitora.
- Ka novoj strategiji reguliranja finansijskih usluga na malo
 - a. Antidiskriminacija i prevencija finansijskog isključivanja
 - b. Potrošački i hipotekarni krediti
 - c. Kreditni posrednici
 - d. Zaštita maloprodajnih investitora i sheme kompenzacije investitora
- Razmatranje žalbi potrošača, vansudsko poravnanje
- Marketing na udaljenost potrošačkih usluga
- Podizanje svijesti o važnosti finansijskog obrazovanja
- Zakon o tržištima kapitala- finansijskih posrednici, tržišta i instrumenti
- Integra evropskih tržišta kapitala i razvoj reguliranja tržišta kapitala
 - a. Obim i pregled ključnih direktiva, uredbi i provedbe mjera na nivou 2 i 3 za primarna i sekundarna tržišta
 - b. Uloga Komiteta regulatora evropskih vrednosnih papira
 - c. Institucionalno/ strukturalno reguliranje: propisi koji se odnose na finansijske posrednike, sisteme razmjene i trgovine, uključujući korporativne finansije, upravljače sredstvima, povjerenike i posrednike na malo.
 - d. Gneralno vođenje poslovnih propisa
 - e. Bonitetski standardi i poštivanje koje je primjenjivo na finansijske posrednike
- Specifični režim I – Tržišta u finansijskim instrumentima (MIFID režim)
 - f. Prednosti Direktive MIFID u poređenju sa Direktivom o uslugama (povećana konkurentnost, poboljšana zaštita investitora, povećana transparentnost, djelotvornija regulatorna koordinacija)
 - g. Organizacioni zahtjevi MIFID-a, operativni uslovi i poštivanje:
 - i. klasifikacija klijenata, aranžmani za klijente, i upravljanje fondovima klijenata;
 - ii. pogodnost i poznavanje klijenta;
 - iii. marketing i informacije o firmi i njenim uslugama, izvještavanje klijenata;
 - iv. sukob interesa, rukovanje nalogima klijenata, izvršenje naloga i kriteriji za najbolje izvršenje;
 - h. Instrumenti, tržišta i transparentnost:
 - i. prihvatanje finansijskih instrumenata za trgovinu;
 - ii. regulirane razmjene, multilateralne trgovinske olakšice i sistematski internalizatori
 - iii. transparentnost prije i poslije trgovanja i izvještavanje o transakcijama;
 - iv. prekogranično poslovanje, grananje, sistem propusnica i korištenje vezani agenata;
 - i. Provedbene mjere MIFID -a
- Zloupotreba tržišta i 'insajdersko' /nezakonito/ trgovanje
- Definicija tržišne manipulacije(zloupotrebe) i prihvaćene tržišne prakse
- Definicija i javno objelodanjivanje informacija upućene osobe
- Pravila o prospektima i lista prenosivih vrijednosnih papira

- Obaveze o transparentnosti u vezi sa informacijama o emitentima čije vrednosnice su prihvaćene za trgovinu na regularnom tržištu
- Upravljanje imovinom (aktivom) Investicioni fond
 - j. Neusklađeni fondovi (ne-UCITS uključujući hedž /zaštita od kursnog rizika, privatni kapital i imovinski fondovi)
 - k. usklađeni fondovi – obaveze za kolektivna ulaganja kod prenosivih vrijednosnih papira- UCITS)
 - i. opseg reguliranih fondova i autorizacija;
 - ii. Upravljanje emisijama preduzeća;
 - iii. Operativni uslovi, pogodna aktiva i ograničenja u ulaganju;
 - iv. Vođenje poslovnih propisa i ovlasti nadležnih vlast.

REZULTATI KURSA:

- Studenti će steći uvid u interakciju između integracije EU finansijskog tržišta/usluga i mogućnosti država članica da reguliraju prekogranično bankarstvo i poslovanje u finansijskim uslugama
- dobiće uvid u djelotvornost EU pravnog okvira kojim se postiže integracija EU tržišta i oblastima bankarstva i tržišta kapitala;
- Podstićaće kritičan stav studenata prema djelotvornosti instrumenata koji se koriste na nivou EU-a da bi se ostvarila integracija u bankarskom poslovanju i finansijskom tržištu i kompatibilnost nacionalnih finansijskih propisa na Balkanu.

PRAVNI IZVORI:

- Relevantne odredbe Ugovora o EZ-u i Protokola o statutu evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke
- Smjernice Evropske centralne banke od 31. avgusta 2000 o instrumentima monetarne politike I procedure Euro-sistema (ECB/2000/7) (nakon kojih su uslijedio niz smjernica sa ispravkama!)
- Evropska komisija: Bijela knjiga o politici finansijskih usluga, COM (2005)629
- Odluka Komisije 2004/5/EC kojom se uspostavlja Komitet evropskih bankovnih nadzornika
- Odluka Komisije 2004/7/EC kojom se uspostavlja Komitet za evropske regulatore vrijednosnih papira
- Direktiva 2005/1/EC kojom se mijenjaju Direktive Vijeća 73/239/EEC, 85/611/EEC, 91/675/EEC, 92/49/EEC and 93/6/EEC i Direktive 94/19/EC, 98/78/EC, 2000/12/EC, 2001/34/EC, 2002/83/EC and 2002/87/EC kako bi se uspostavila nova organizaciona struktura za komitete finansijskih usluga
- Direktiva 2007/64/EC o uslugama plaćanja na unutrašnjem tržištu
- Uredba (EC) No 1781/2006 o informacijama o platocu koji prati transfer sredstava
- Uredba (EC) No 2560/2001 o prekograničnom plaćanju u eurima
- Direktiva 97/5/EC o prekograničnim kreditnim transferima
- Direktiva 98/26/EC o saldiranju novčanih i transakcijama sa vrijednosnim papirima
- Haška konvencija o zakonu primjenljivom na određena prava koja se odnose na vrijednosne papire u posjedu posrednika, usaglašeno 13 decembra 2002.g.
- Direktiva 2002/47/EC o finansijskim kolateralnim aranžmanima
- Direktiva 2006/48/EC koja se odnosi na preuzimanje i praćenje poslovanja kreditnih institucija
- Direktiva 2006/49/EC o adekvatnosti kapitala investicionih firmi i kreditnih institucija
- Direktiva 200/46/EC o preuzimanju, praćenju i bonitetskom nadzoru poslovanja elektroničkih novčanih institucija

- Direktiva 2002/87/EC o dodatnom nadzoru kreditnih institucija, obaveze osiguranja i investicione firme u finansijskim konglomeratima
- Direktiva 2001/24/EC o reorganizaciji i uhodavanju kreditnih institucija
- Direktive 2005/60/EC o prevenciji korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma
- Direktiva 2004/39/EC o tržištima kod finansijskih instrumenata ("MiFID")
- Direktiva 2006/73/EC na osnovu koje se provodi MiFID Direktivu djelu koji se odnosi na organizacione zahtjeve i operativne uslove za investicione firme i definiiraju uslovi u svrhu te Direktive
- Uredba Komisije (EC) No 1287/2006 kojim se provodi MiFID Direktiva u dijelu koji se odnosi na obaveze čuvanja arhiva investicionih firmi, izvještavanje o transakcijama, tržišnoj transparentnosti, prihvaćanje finansijskih instrumenata u trgovini, i definiranje uslova u svrhu date Direktive
- Direktiva 2007/44/EC kojom se mijenja Direktive 92/49/EEC i Direktive 2002/83/EC, 2004/39/EC, 2005/68/EC i 2006/48/EC kada se radi o proceduralnim pravilima i kriterijima evaluacije kod procjene boniteta akvizicija i povećanju posjeda u finansijskom sektoru
- Direktiva 2003/6/EC o nezakonitoj /insajderkoj/ trgovini i tržišnoj manipulaciji
- Direktiva 2004/72/EC kojom se provodi Direktiva 2003/6/EC u vezi sa prihvaćenim tržišnim praksama, definicija unutrašnje informacije u odnosu na derivate roba, sastavljanje liste upućenih osoba, obavještanje o upravljačkim transakcijama i obavještanje o sumnjivim transakcijama.
- Direktiva 2003/124/EC kojom se provodi Direktiva 2003/6/EC evropskog parlamenta i Vijeća u vezi sa definiranjem i javnim objelodanjivanjem povjerljivih informacijama i definiranje tržišne manipulacije
- Direktiva 2003/125/EC kojom se primjenjuje Direktiva 2003/6/EC a koja se odnosi na korektno prikazivanje investicionih preporuka i objelodanjivanje sukoba interesa
- Uredba (EC) 2273/2003 kojom se primjenjuje Direktiva 2003/6/EC Evropskog parlamenta i Vijeća u vezi sa izuzecima za programe ponovnog otkupa i stabilizaciji finansijskih instrumenata
 - Direktiva 97/9/EC o shemama za kompenzaciju investitora
 - Direktiva 2003/71/EC o prospektu
 - Direktiva 2004/109/EC o zahtjevima transparentnosti u vezi sa informacijama o emiteru čiji vrijednosni papiri su prihvaćeni u trgovini na regularnom tržištu i kojom se mijenja Direktiva 2001/34/EC
- Direktiva 2007/14/EC koja detaljno utvrđuje pravila za provedbu određenih odredbi Direktive 2004/109/EC
- Direktiva 2001/108/EC kojom se mijenja Direktiva 85/611/EEC o koordinaciji zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na obaveze kod kolektivnog ulaganja kod prenosivih vrijednosnica (UCITS), a u vezi sa ulaganjima UCITS-a
- Direktiva 2001/107/EC kojom se mijenja Direktiva 85/611/EEC o koordinaciji zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na obaveze kod kolektivnog ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) sa ciljem reguliranja kompanija za upravljanje i pojednostavljenje prospekata.

PREPORUČENA LITERATURA:

- N. Moloney: EC Securities Regulation, Oxford, Oxford University Press, 2008
- J. de Haan, S. C. Eijffinger, S. Waller: The European Central Bank: Centralization, Transparency and Credibility, 2006
- H. Schopmann, W. Hemetsberger, D. Schwander, C. Wengler: European Banking and Financial Services Law, Kluwer Law International; 2Ed, 2006.

NASTAVNI PROGRAM

PRAVO O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA U EZ

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

- Proučavanje pravnog okvira za elektronske komunikacije u EU i poređenje sa zakonima u balkanskim zemljama
- Upoznavanje sa specifičnim pravilima u osnovnom sektoru, u vezi sa elektronskim komunikacijama u EU
- Prepoznavanje razloga za usvajanje i primjenu pravila specifično vezanih za sektor
- Razumijevanje politike EZ i ciljeva koji usmjeravaju regulisanje telekomunikacija u određenom pravcu
- Učenje o mogućim sredstvima za postizanje ovih ciljeva na nivou EU
- Razumijevanje neophodnosti i pogodnosti uspostavljanja efikasne konkurencije na polju elektronskih komunikacija u EU
- Analiziranje EZ propisa koji imaju za cilj pospješivanje konkurencije
- Razvoj svijesti o važnosti elektronskih komunikacija za ekonomiju u EU
- Naglašavanje potrebe za praktičnom primjenom znanja stečenog na ovom kursu.

NASTAVNI METOD:

Držanje predavanja, diskusije slučajeva, znanje stečeno testiranjem

OPIS KURSA:

Ovaj kurs ima za cilj da omogući analizu zakonskih propisa EU koji regulišu sektor telekomunikacija na specifičan način, u poređenju sa drugim sektorima ekonomije. Zakon o elektronskim komunikacijama potiče od osnovnih pravila zakona o trgovini, zakona o kompanijama, ugovornog prava i antirusta. Na masters kursu ovi predmeti su već poznati polaznicima. Ovde će poseban naglasak biti stavljen na one aspekte koji se tiču elektronskih komunikacije u Evropskoj uniji, koji su doveli do nove oblasti pod nazivom zakon o elektronskim komunikacijama u EZ. Osim analiziranja pravnih rešenja u EC, ovaj kurs će se takođe baviti teoretskom stranom predmeta, koji polaznicima može pomoći u razumijevanju razloga za usvajanje riješenja određene vrste. Osim toga, kurs će ponuditi neka osnovna znanja o ekonomiji i tehnologiji telekomunikacija u Evropskoj uniji, ukoliko je to neophodno za diskusiju o pravnim aspektima.

Zakon o elektronskim komunikacijama je moderna grana pravne nauke, koja se brzo razvija, zbog čega sve više zaokuplja pažnju pravnika širom svijeta. Tokom kursa posebna pažnja biće posvećena analizi zakona o elektronskim komunikacijama u Evropskoj uniji. Imajući u vidu da EU ima šest direktiva i jednu uredbu, kao i mnogo preporuka u ovoj oblasti, kurs će biti posvećen analizi njihovih rešenja. Konačno, prethodno pomenuti EZ propisi će konstantno biti upoređivani sa trenutnim zakonodavnim okruženjima u zemljama jugoistočne Evrope, naznačavajući budući razvoj telekomunikacija u balkanskom regionu.

REZULTATI KURSA:

Na kraju kursa polaznici će biti u stanju da razumiju i praktično primjene zakonski okvir za elektronske komunikacije u EU. Oni će naučiti o specifičnim propisima u osnovnom sektoru u vezi sa elektronskim komunikacijama, kao i o razlozima za njihovo usvajanje i primjenu. Kao rezultat kursa, polaznici će biti u stanju da shvate EZ politiku na polju elektronskih komunikacija, zajedno sa ciljevima koji zakonsku regulativu u okviru specifičnih sektora vode u pravcu veće konkurencije, raznolikosti usluga i njihove dostupnosti krajnjim korisnicima.

TEME KURSA:

I) Uvod

II) Definicija Zakona o elektronskim komunikacijama u EZ

- Zakon o komunikacijama u EZ, kao grana pravne nauke
- Mjesto u pravnom sistemu EZ-a
- Načela Zakona o elektronskim komunikacijama u EZ-u
- Osnovni pravni pojmovi

III) Osnove tehnologije elektronskih komunikacija korišćenih u EU

- Telekomunikacione mreže (struktura, tipovi)
- Telekomunikacione usluge, oprema i sadržaji terminala

IV) Razvoj Zakona o elektronskim komunikacijama u EZ-u

- Osnovne faze razvoja
- Liberalizacija sektora elektronskih komunikacija
- usklađivanje nacionalnih zakona o elektronskoj komunikaciji

V) Izvori Zakona o elektronskim komunikacijama u EZ-u

- Uredbe
- Direktive
- Preporuke

VI) Reguliranje nacionalnih regulatornih tijela u sektoru elektronske komunikacije

- Značenje termina i pravna priroda
- Tipovi nacionalnih regulatornih organa
- Ustanovljavanje regulatornih tijela
- Struktura
- Dužnosti i obaveze
- Karakteristike
- Finansiranje
- Procedura za usvajanje odluka
- Izvršenje odluka
- Žalba protiv odluka
- Rešenje o sporu

VII) Davaoci usluga elektronskih komunikacija

- Značenje pojma
- Vrste operatora (javni – privatni, dominantni – nedominantni)
- Pravne implikacije klasifikovanja

VIII) Autorizacija i licenciranje operatora

- Obavezne autorizacije
- Tipovi autorizacija
- Pravni efekti davanja autorizacije
- Pravna priroda autorizacije
- Procedura za davanje autorizacije
- Sadržaji autorizacija i amandmani
- Spenzija i povlačenje autorizacije

IX) Brojevi, Imena, Radio frekvencije i prava prvenstva

- Numerička harmonizacija

- Plan numeracije
- Odobravanje radio frekvencije i dodeljivanje brojeva
- Prenosivost broja
- Pitanja u vezi sa Internetom

X) Reguliranje sektora i konkurencije

- Ex ante i ex post reguliranje
- Definicija tržišta
- Analiza tržište (određivanje dominantnosti)
- Definicija tržišta i procedura analize
- Pravne konsekvence neefikasne konkurencije

XI) Pristup i međusobno povezivanje

- Značenje pojma pristup
- Razvoj regulative u specifičnom sektoru
- Specifične obaveze u vezi sa pristupom
- Određeni oblici pristupa
 1. međusobno povezivanje
 2. Iznajmljene linije
 3. Kolokacija
 4. Roving

XII) Univerzalna usluga

- Sadržaji univerzalne usluge
- Razvoj reguliranja univerzalne usluge
- Univerzalne obaveze
- Finansiranje univerzalne usluge

XIII) Regulatorna intervencija u oblasti tarifa i cena

- Pravni osnovi za regulatornu intervenciju
- Različiti načini limitiranja tarifa ili cijena
- Posebna pravila u vezi sa cijenama za povezivanje, iznajmljene linije i kolokaciju

XIV) Zaštita potrošača

- Zaštita podataka
- Javna dostupnost informacija

XV) Zaključak

PRAVNI IZVORI:

- Direktiva komisije 88/301/EEC od 16.maja 1988 u vezi tržišne konkurencije za telekomunikacionu opremu terminala, OJ L 131, 27.05.1988
- Direktiva komisije 90/388/EEC od 28.juna 1990 u vezi tržišne konkurencije za telekomunikacione usluge, OJ L 192, 24.07.1990
- Direktiva komisije 96/2/EC od 16.januara 1996 u vezi izmjene Direktive 90/388/EEC u vezi sa mobilnim i ličnim komunikacijama, OJ L 020, 26.01.1996
- Direktiva komisije 96/19/EC od 13.marta 1996 u vezi izmjene Direktive 90/388/EEC u vezi sa primjenom pune konkurencije na tržištima telekomunikacija, OJ L 074, 22.03.1996
- Direktiva Vijeća 90/387/EEC od 28.juna 1990 o uspostavljanju internog tržišta za telekomunikacione usluge primjenom odrede o otvorenoj mreži, OJ L 192, 24.07.1990

- Direktiva 97/51/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 6.oktobra 1997 za izmjenu Direktiva Vijeća 90/387/EEC i 92/44/EEC u svrhu prilagođavanja na konkurentsko okruženje u oblasti telekomunikacija, OJ L 295, 29.10.1997
- Direktiva 97/33/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 30.juna 1997 o povezivanju u oblasti telekomunikacija, a u vezi sa obezbjeđenjem univerzalne usluge i interoperabilnosti putem primjene principa Odredbe o otvorenoj mreži (ONP), OJ L 199, 26.07.1997
- Direktiva 98/61/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. septembra, 1998 za izmjenu Direktive 97/33/EC, a u vezi sa brojem operatora i prethodnim izborom nosioca, OJ L 268, 03.10.1998
- Zelena knjiga o približavanju sektora telekomunikacija, medija, i informacione tehnologije, i implikacije na propise, COM (97), 623,3.12.1997
- Napomena Komisije o primjeni Konkurentskih pravila za Ugovore o pristupu, u sektoru telekomunikacija (1998), OJ C 265/2, 22.08.1998
- Preporuka Komisije od 17.decembra 2007 o relevantnim tržištima proizvoda i usluga u okviru sektora elektronskih komunikacija, podložnim ex ante regulaciji, u skladu sa Direktivom 2002/21/EC Evropskog parlamenta i Vijeća o opštem regulatornom okviru za elektronske komunikacije, mreže i usluge, C(2007) 5406, 2007/879/EC
- Preporuka komisije od 23.jula 2003 o obaveštenjima, vremenskim ograničenjima i konsultacijama za Član 7 Direktive 2002/21/EC, Evropskog parlamenta i Vijeća, u vezi sa opštim regulatornimg okvirom za elektronske komunikacije, mreže i usluge C(2003) 2647, 2003/561/EC
- Smjernice Komisije o analizi tržišta i procjeni značajne moći tržišta unutar regulatornog okvira Zajednice za elektronske komunikacije, mreže i usluge (2002/C 165/03), OJ C 165, 11.7.2002
- Preporuka Komisije 98/195/EC od 8.januara 1998 o povezivanju u liberalizovano tržište telekomunikacija (Dio 1 – cijene povezivanja), OJ L 073, 12.03.1998, sa izmjenama u Preporukama Komisije 2000/263/EC i preporukama Komisije 2002/175/EC
- Direktiva 2002/21/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 7.marta 2002 o opštem pravnom okviru za elektronske komunikacije, mreže i usluge (Direktiva o okviru), OJ L 108, 24.04.2002
- Direktiva 2002/19/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 7.marta 2002 o pristupu i povezivanju u elektronskim komunikacijama, mrežama i srodnim objektima (Direktiva o pristupu), OJ L 108, 24.04.2002
- Direktiva 2002/20/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 7.marta 2002 o autorizaciji za elektronske komunikacije, mreže i usluge (Direktiva o autorizaciji), OJ L 108, 24.04.2002
- Direktiva 2002/22/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 7.marta 2002 o univerzalnoj usluzi i korisničkim pravima povezanim sa elektronskim komunikacijama, mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi), OJ L 108, 24.04.2002
- Direktiva 2002/58/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. jula 2002 u vezi sa procesuiranjem ličnih podataka i zaštite privatnosti u sektoru elektronskih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektronskim komunikacijama) OJ L 201, 31.07.2002, zamjenjena Direktivom 2006/24/EC
- Direktiva komisije 2002/77/EC od 16.septembra 2002 u vezi tržišne konkurencije za elektronske komunikacije, mreže i usluge, OJ L 249, 17.09.2002
- Uredba (EC) Br. 717/2007

PREPORUČENA LITERATURA:

- Angel John, Walden Ian, Telecommunications Law and Regulation, Oxford University Press, New York, 2005
- Angel John, Walden Ian, Telecommunications Law, 1st edition, London, 2001
- Intven Hank, Oliver Jeremy, Sepúlveda Edgardo, Telecommunications Regulation Handbook, Washington, 2000
- Lloyd Ian, Mellor David, Telecommunications Law, LexisNexis, London, 2003
- Long D. Colin, Global Telecommunications Law and Practice, London, Sweet & Maxwell, 2001.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO EZ O INTELKTUALNOJ SVOJINI

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Specifično znanje o EU Zakonu o intelektualnoj svojini. Kurs pruža osnove o Autorskom pravu i povezanim pravima i o Zakonu o industrijskoj svojini. Izvod iz zakonodavstva Zajednice treba da prikaže inicijative za usklađivanje autorskog i srodnim pravima, s jedne strane i korake za unifikaciju u pravima industrijske svojine/vlasništva s druge strane. Postupak za odobrenje patenata, dizajna i robnih marki će biti prikazan na elementarnom nivou. Specijalna pažnja je posvećena kršenja i građanskoj i krivičnoj zaštiti prava intelektualne svojine.

METOD OBUKE:

Obavezna i interaktivna predavanja, uporedna analiza, domaći zadatak, analiza slučaja, eseji i radionice.

OPIS KURSA:

Kurs je koncipiran da pruži kratak prikaz zakonodavstva EZ u zaštiti prava na intelektualnu svojinu. U tom smislu, kurs se sastoji od dva dijela, prvi dio koji se odnosi na autorsko pravo i srodna prava i drugi, koji se odnosi na pravo industrijske svojine. Što se tiče autorskih i srodnih prava, kurs će analizirati okvir pred-peticije autorskog i shodnih prava na zajedničkom tržištu, uz istovremeno analizu predmeta zaštite, kriterija za zaštitu (posebno nekih oblika autorskih radova), materijale i moralna prava autora i nosioca prava, ograničenja i izuzetaka, eksploataciju i korištenje predmetnog rada. U svrhu analize zakonodavstva EU-a o pravima na industrijsku svojinu, kurs će napraviti upute o zaštiti otkrića, dizajna, zaštitnog znaka, naziva domena i geografskih naziva na komunitarnom nivou. Konačno, na kursu će se razmatrati građansko-pravne i krivične mjere, predstavljanje nacionalnih i komunitarnih zakona o provedbi prava o intelektualnoj svojini.

TEME KURSA:

I) UVOD

II) UVOD U AUTORSKO PRAVO

III) PREDMET AUTORSKOG PRAVA

IV) KRITERIJUMI ZA ZAŠTITU

- Zabilježeni u materijalnom obliku
- Originalni izvor: Književni, dramski, muzički i umjetnički radovi
- Otvoreni standardi i otvoreni izvor

V) AUTORSTVO I PRVO VLASNIŠTVO

VI) PRIRODA AUTORSKIH PRAVA

- Moralna prava
- Materijalna prava

VII) TRAJANJE AUTORSKOG PRAVA

VIII) KRŠENJE AUTORSKOG PRAVA

IX) EKSPLOATACIJA I UPOTREBA AUTORSKOG PRAVA

- Ustupanje
- Obavezne licence
- Tehnološke mjere zaštite
- Društva za naplatu

X) OGRANIČENJA U EKSPLOATACIJI AUTORSKOG PRAVA

XI) SRODNA PRAVA

XII) UVOD U PATENTE

XIII) PRIRODA PATENTA

XIV) POSTUPAK ZA DODJELU NEKOG PATENTA

XV) PREDMETNA STVAR KOJA MOŽE BITI PATENTIRANA

- Inovacija
- Korak u invenciji
- Industrijska primjena

XVI) KRŠENJE PATENTA

XVII) EKSPLOATACIJA PATENTA

XVIII) UVOD U DIZAJNE

XIX) KONCEPT DIZAJNA NA NIVOU ZAJEDNICE

XX) OSNOVE ZA NEVAŽENJE DIZAJNA

XXI) PRAVA NEKOG VLASNIKA REGISTROVANOG DIZAJNA NA NIVOU ZAJEDNICE, I NEREGISTROVANI DIZAJN NA NIVOU ZAJEDNICE

XXII) UVOD U ROBNE MARKE/ZAŠTITNI ZNAK

XXIII) LAŽNO PREDSTAVLJANJE I ODŠTETA

XXIV) REGISTRACIJA ROBNE MARKE

XXV) PREDMETNA MATERIJ

- Šta je Znak?
- Mogućnost grafičkog predstavljanja
- Mogućnost razlikovanja
- Apsolutne osnove za odbijanje
- Relativne osnove za odbijanje

XXVI) KRŠENJE ROBNIH MARKI

XXVII) EKSPLOATACIJA I KORIŠĆENJE ROBNIH MARKI

XXVIII) NAZIVI DOMENA

XXIX) GEOGRAFSKI POKAZATELJI PORIJEKLA

XXX) PARNIČENJE

XXXI) GRAĐANSKI I KRIVIČNI PRAVNI LIJEKOVI

REZULTATI KURSA:

Šire znanje i vještine za EZ Zakon o intelektualnoj svojini.

PRAVNI IZVORI:

- Preporuka Komisije o kolektivnom prekograničnom upravljanju autorskim pravom i povezanim pravima za legitimne on-line muzičke servise;
- Direktiva 2004/48/EC;
- Direktiva 2001/84/EC;
- Direktiva 2001/29/EC;
- Direktiva 96/9/EC;
- Direktiva 2006/116/EC;
- Direktiva Vijeća 93/83/EEC;
- Direktiva 2006/115/EC;
- Direktiva Vijeća 91/250/EEC;
- Direktiva Vijeća 87/54/EEC;
- Prijedlog za Direktivu Evropskog parlamenta i Vijeća o mjerama i postupcima za osiguravanje provedbe prava intelektualne svojine;
- Prijedlog za Propis Vijeća o patentu na nivou Zajednice;
- Uredba (EC) br. 1610/96;
- Uredba Vijeća (EEC) br.1768/92;
- Uredba Vijeća (EC) br. 6/2002;
- Uredba Vijeća (EC) br. 40/94;
- Uredba Vijeća (EC) br. 422/2004;
- Direktiva 98/44/EC;
- Uredba Komisije (EC) br. 874/2004.

PREPORUČENA LITERATURA:

- David Vaver, Lionel Bently, Intellectual Property in the New Millennium, Cambridge University Press, 2004
- Jennifer Davis, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2003
- Lionel Bently, Brad Sherman, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2004
- Terence Prime, European Intellectual Property Law, Ashgate Dartmouth, 2000
- William Cornish, Intellectual Property (Omnipresent, Distracting, Irrelevant?), Oxford University Press, 2006
- Lawrence Rosen, Open Source Licensing, Prentice Hall PTR, 2005
- Lawrence Lessig, Free Culture, Penguin Books, 2005.

NASTAVNI PROGRAM
ORGANIZOVANI KRIMINALI I EVROPSKA EKONOMIJA

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Stjecanje znanja o konceptu evropskog modela sigurnosti, borbe protiv međunarodnog organizovanog kriminala i terorizma i razjašnjenja Evropske sheme kriminalnih istraga, tijela za kriminalne istrage, izgradnja EU institucija za provedbu zakona. Zajednički istražni timovi. Skorašnja saradnja policije i sudstva. Evropski nalog za hapšenje.

NASTAVNI METOD:

Predavanja , diskusija, prezentacija, analiza slučaja.

OPIS KURSA:

Shema kursa je osmišljena da istakne ulogu evropskog modela sigurnosti kao instrumenta u ekonomskom razvoju, i kao sastavnog dijela ekonomskih standarda i reformi u Evropi. Izlaže hronološki nastanak i proces razvoja evropskog odgovora u borbi protiv organiziranog kriminala. Naročito, sprečavanje i borba protiv organizovanog kriminala predstavljaju glavni razlog za nove i profesionalnije načine poboljšanja horizontalne saradnje u policijskom radu i pravosuđu. Može se očekivati, da naročito u okvirima EU, ukidanje granične kontrole ostaje glavni razlog za stvaranje intenzivne policijske saradnje i započinjanje sudske saradnje. Pored toga, skorašnji teroristički napadi su pokrenuli nekoliko inicijativa i učinili borbu protiv terorizma djelotvornijom. Zahtijeva se nekih međunarodnih akata (Konvencije, Okvirne odluke, Zajedničke akcije, itd.) pošto je evropska saradnja na provedbi zakona sve više pod uticajem osnovnih političkih razvojnih tendencija. Tokom kursa, studenti će se upoznati sa poznatim stručnjacima/autorima Evropskog krivičnog prava i zakona o borbi protiv organiziranog kriminala.

REZULTATI KURSA:

Po ispunjenju zahtijeva kursa, studenti moraju biti u mogućnosti da izraze znanja i razumijevanje kao siže različitih koncepata u vezi evropske sigurnosti i organiziranog kriminala, kao što su: Šta je sigurnost i koji su referentni objekti i akteri sigurnosti. Oni će steći znanje o Internacionalizaciji kontrole kriminala i naročito o evropeizaciji međunarodne kontrole kriminala. Studenti će također dobiti uvid u opšte faktore koji pogoduju organizovanom kriminalu (organized crime - OC) sa specijalnim fokusom na EU i Evropsku shemu krivične istrage.

TEME KURSA

I) Koncept sigurnosti i sekuritizacije u okviru EU-a, Ugovori i nadležnosti u okviru krivičnog prava Evropske zajednice.

II) Evropeizacija međunarodne kontrole kriminala. Nastanak stvarnog evropskog krivičnog prava i Evropskog krivičnog zakona.

III) Situacija sa organiziranim kriminalom u Evropskoj uniji (EU). Prijetnje glavnih grupa organiziranog kriminala i drugi faktori OK. Glavni faktori koji pogoduju organiziranom kriminalu i terorizmu.

IV) Kriminalizacija putem globalnih zabrana. Priroda i vrste kriminala: nedozvoljena trgovina opojnim drogama, nezakonita imigracija i trgovina ljudima, dječja pornografija, okolišni kriminal, kibernetički kriminal, piratstvo, ropstvo i trgovina robljem, prostitucija („bijelo roblje“), itd.

V) Inicijative Evropske unije u oblasti sigurnosti u borbi protiv međunarodnog (evropskog) organiziranog kriminala i terorizma.

VI) Sigurnost, saradnja i zaštita ljudskih prava u III Stubu.

VII) Evropska shema kriminalne istrage. Savremeno doba u evropskoj policijskoj saradnji. Proširenje policijskih ovlasti EU-a u novom sigurnosnom konceptu. Zajednički istražni timovi. Evropski nalog za hapšenje.

IX) Evropski sud pravde, nadležnosti i doprinos.

X) Budući izazovi, sažetak i pregled.

INTERNET IZVORI

-Evropski nalog za hapšenje (2006), Euclid no. 1-2, 18-20, 23-25, www.mpice.de/euclid

-Federal Bureau of Investigation, Websummary

([http://www.odci.gov/cia/other links/wheel/fbi](http://www.odci.gov/cia/other_links/wheel/fbi)). Posjećeno 12. oktobra 1996

- Federation of American Scientists. Web summary of „PDD-35": Intelligence Requirements." (<http://www.fas.org/irp/offdocs/direct.html>), mart 2, 1995.

PRAVNI IZVORI:

- Okvirna odluka Vijeća 2002/584/JHA od 13. juna 2002, o Evropskom nalogu za hapšenje i postupcima predaje-izručenja između država članica.
- Odluka Vijeća 187/2002/JHA od 28. februara 2002.g. kojoj se uspostavlja Eurojust sa ciljem jačanja borbe protiv teškog kriminala
- Odluka Vijeća 2003/659/JHA of 18. juna 2003.g. kojom se mijenja Odluka 2002/187/JHA o osnivanju Eurojusta sa ciljem jačanja borbe protiv teškog kriminala
- zajednička akcija 96/277/JHA od 22. aprila 1996 koja se odnosi na okvir razmjene sudija za vezu kako bi se poboljšala pravosudna saradnja između država članica Evropske unije.
- Konvencija potpisana u Šengenu /Šengen/, 19. juna 1990, kojom se praktično primjenjuje Šengenski sporazum od 14. juna 1985 (CISA), Poglavlje III, članovi 54 – 58 , primjena " *Ne bis in idem*" principa.
- Okvirna odluka vijeća 2003/577/JHA od 22. jula 2003.g. o izvršenju naloga o zamrzavanju imovine ili dokaza u Evropskoj uniji.
- Okvirna odluka vijeća 2005/214/JHA od 24. februara 2005.g. o primjeni principa međusobnog priznavanja finansijskih kazni
- Konvencija o uzajamnoj pomoći u krivičnim pitanjima između država članica Evropske unije i njeni protokoli
- Okvirna odluka Vijeća 2002/465/JHA od 13. juna 2002.g. o zajedničkim istražnim timovima
- Preporuka vijeća of 8. maja 2003 o modelu sporazuma o uspostavljanju zajedničkih istražnih timova (JIT).
- Zajednička akcija 98/428/JHA od 29. juna 1998 o stvaranju Evropske pravosudne mreže (EJN).
- Okvirna odluka Vijeća 2001/220/JHA od 15. marta 2001 o žrtvama u krivičnim postupcima
- Okvirna odluka Vijeća 2005/667/JHA od 12. jula 2005 kako bi se ojačao okvir krivičnog prava radi provedbe zakona o zagađenju koje proizvode brodovi

- Program mjera kako bi se proveo princip uzajamnog priznavanja u krivičnim pitanjima, OJ C 12 od 15/01/01, str. 10.

PREPORUČENA LITERATURA:

- Pradel, Jean, Corstens Geert (2002) European Criminal Law
- Baker, Estella (1998) Taking European Criminal Law Seriously, Criminal Law Review, 361 – 380
- European Arrest Warrant (2006) Current Issues in European Criminal Law and the Protection of EU financial interests - Security: A new framework for Analysis
- Barry Buzon, Jakop de Wilde - Old Europe, New Security: Evolution for a complex world
- Christina Schweiss. - Policies and Strategies to combat drugs in Europe
- Georges Estevenart. - Policing the Globe: Criminalization and the Crime Control in International Relations
- Peter Andreas, Ethan Nadehmann 2006 - Transnational organized crime end international security: Business as usual
- Mats Berdal, Monica Serrano - European Security in Transition
- Gunther (Hauser, Franz. Kernic)- The Nordic Countries and the European Security and Defence Policy
- Alyson J.K.Bailes, Gunilla Herolf, Bengt Sundelius - The Foreign and Security Policy of the European Union: Past, Present and Future
- Fraser Cameron - Strategies of the EU and the US in Combating Transnational Organized Crime
- Price de Ruyver , Gert Vermeulen; 2002 - European Union Foreign and Security Policy: Towards a Neighbourhood
- Roland Dannreuther, 2004 - Almost NATO, Partners and Players in Central and Eastern European Security
- Charles Krupnick, 2003 - The impact of September 11 on the European Foreign and Security Policy
- Giovana Bono, 2006 - European Security and NATO enlargement. A view from Central Europe
- Edited by Stephen J. Blank, April 1998 - Fighting Organized Crime in Southwest Europe; - Organized Crime in Southeast Europe
- Ekavi Athanassaopolou - The Eastern enlargement of the European Union
- John O'Brennan, 2006 - The European Union and Conflict Prevention: Policy and Legal Aspects
- Vincent Kronenberger, Jan Wouters, 2004 - Organized Crime: Concepts and Controls
- Danny F.Pace, Jimmie C.Styles, 1983 - Organized Crime: A Global Perspective
- Robert J. Kelly, 1986 - Organized Crime: Reference Handbook
- Patrick J. Ryan, 1995 - Transnational Organized crime: Summary of a Workshop
- Peter Reuter, Carol Petrie, 1999 - Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- Paul Lunde, 2004 - Freeh, Louis J.. "International Organized Crime and Terrorism: From Drug Trafficking to Nuclear Threats." Presentation to Center for Strategic and International Study's Conference on Global Organized Crime. September 26, 1994
- "International Organized Crime." Society Vol 32 / 2 (January/February 1995), 18-29. Godson, Roy and Olsen, William J

- Hallett, Carol (Chair). Lee, Rensselaer; Revell, Buck; and Kay, David. "The International Black Market: Coping with Drugs, Thugs and Fissile Materials. Panel for Center for Strategic and International Study's Conference on Global Organized Crime. September 26, 1994
- "Maintaining the Security, Integrity and Efficiency of our Financial System in a Global Criminal Market." Presentation to Center for Strategic and International Study's Conference on Global Organized Crime. September 26, 1994, Morris, Stanley E
- "Fighting International Crime." The New York Times, December 8, 1996, Myers, Steven Lee.

NASTAVNI PROGRAM
EVROPSKO PRIVATNO PRAVO

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Opšte znanje o sistemu evropskog Privatnog prava. Kurs je prilično fokusiran na kontinentalnu pravnu tradiciju i mogućnost korištenja Uporednog prava u cilju sastavljanja Zajedničkog evropskog građanskog zakonika. Naglasak se stavlja na tekuće pravne tekstove iz zakonodavstva EZ-a, ne-vladine projekte u Ugovornom pravu, Van-ugovornoj odgovornosti i Zakonu o neopravdanom bogaćenju, kao na tekuće aktivnosti u EU, u vezi činjenja daljnjih koraka u izgradnji mogućeg Građanskog zakonika.

NASTAVNI METOD:

Obavezna i interaktivna predavanja, uporedna analiza, domaći zadatak, analiza slučajeva, eseji i radionice.

OPIS KURSA:

I) UVOD

- Istorija Privatnog prava u EZ i zajedničkog zakona EU
- Skoriji razvoji, kao što je usvajanje Ustava
- Zakonodavstvo EZ-a

II) KA EVROPSKOM GRAĐANSKOM ZAKONIKU

- Osnova privatnih inicijativa od strane pravnih naučnika i planovi od strane EU institucija
- Teoretske osnove za evropeizaciju privatnog prava
- Usklađivanje materijalnog zakonodavstva, privatnog međunarodnog prava ili oba
- Evropsko privatno međunarodno pravo: Rimski konvencija i sukob zakona za obligacije i Rim II-Konvencija o zakonu primjenjivom na ne-ugovorne obaveze
- Sistem evropskog privatnog prava

III) STVARNO PRAVO U EZ

- Problemi u usklađivanju stvarnog prava
- Sistem stvarnog prava
- Nedostatak zakonodavstva
- Dalji koraci
- Zaštita imovine – član 1 iz Protokola 1 ECHR-a
- Djelokrug zaštite
- Postupak zaštite
- Studija slučaja
- Pravni lijekovi

IV) UGOVORNO PRAVO EZ-a

- Lando Komisija
- PECL i Međunarodni usklađeni zakon o prodaji
- Haške konvencije
- CISG
- UNIDROIT principi za međunarodne trgovinske ugovore (2004)
- Istorija PECL-a
- Plan aktivnosti Evropske komisije od 12. februara 2003. i njegovo praćenje, naročito takozvani CFR (Common Frame of Reference – Zajednički referentni okvir)
- Struktura PECL-a.

V) VANUGOVORNA ODGOVORNOST U EZ

- Zajednički aspekti ključnih elemenata vanugovorne obaveze
- Državna odgovornost za kršenje EZ zakona i odgovornost EZ-a prema članu 288 Ugovora o EZ
- Usklađivanje domaćeg zakona o vanugovornoj odgovornosti sa precedentnim pravom ECJ-a
- Direktiva o odgovornosti za proizvod
- Građanski delikti i zaštita ličnosti
- Principi evropskog zakona o vanugovornoj odgovornosti

VI) ZAKON EZ O NEOPRAVDANOM BOGAĆENJU

- Uvod
- Moguće unificiranje
- Značaj
- Ka principima evropskog Zakona o neopravdanom bogaćenju
- Von Bar Projekat.

REZULTATI KURSA:

Šire znanje i vještine u evropskom stvarnom pravu.

PRAVNI IZVORI:

- PECL;
- Protokol 1 ECHR-a;
- PETL;
- UNIDROIT Principi međunarodnih trgovinskih ugovora;
- Konvencija o pravu primjenjivom na ugovorne obaveze;
- Konvencija pravu primjenjivom na vanugovorne obaveze;
- Direktiva 2002/58/EC;
- Direktiva 2000/31/EC;
- Von Bar Projekat o neopravdanom bogaćenju;

PREPORUČENA LITERATURA:

- Bussani – Mattei: The Common core of European Private Law (2002)
- Beale – Hartkamp - Kötz – Tallon: Cases, Material and Text on European Contract Law (2002)
- Lando – Beale: Principles of European Contract Law Parts I i II (2000)
- Christian von Bar, The Common European law of torts (Oxford : Clarendon), Volume 1 (1998) i 2 (2000)
- Walter van Gerven: Tort Law (Oxford: Hart 2000)
- Arthur Hartkamp et al.: Towards a European Civil Code, 3 rd ed. (2004)
- Zimmermann – Whittaker: Good Faith in European Contract Law (2000)
- Kötz: European Contract Law, volume one, Clarendon Press Oxford (1992)
- Zweigert – Kötz: An Introduction to Comparative Law (1998).

NASTAVNI PROGRAM
EVROPSKO RADNO I SOCIJALNO PRAVO

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Cilj kursa o Evropskom radnom i socijalnom pravu je razvoj suštinskog znanja o primarnim i sekundarnim pravnim izvorima. Objašnjenje značaja sloboda na međunarodnom tržištu i druga ugovorna načela za Zakon o evropskom radnom i socijalnom pravu.

METOD OBUKE:

- Predavanja
- Seminari i radionice
- Konsultacije
- Rad sa mentorom

OPIS KURSA:

Razvoj socijalne politike u EZ – priroda i svrha socijalne politike EZ
Zakonodavstvo na polju socijalne politike
Slobodno kretanje ljudi - Prava radnika
- Prava osnivanja preduzeća i obezbeđenje usluga

Pravo o jednakosti

Zdravstveni, sigurnosni i radni uslovi - minimum standarda, zdravlje, sigurnost i načelo

Humanizacije rada

Prava na zapošljavanje u restrukturiranju preduzeća – Transfer preduzeća

Prava u odnosu na otpuštanje

Direktive o kolektivnom višku

Direktive o nesolventnosti

Zakon o kolektivnom radu – sloboda udruživanja, kolektivni ugovor i kolektivna akcija

- Razvoj i osnovna načela evropskog zakona o radu

- Zapošljavanje i fleksibilni oblici zapošljavanja

- Situacija, prava i zaštita radnika u EU institucijama

- Socijalni dijalog

Uvod u Evropsko socijalno pravo - izvori

Osnovne ekonomske slobode

Otvorene metode koordinacije

Aktivna i pasivna sloboda u nuđenju usluga

Zdravstvene institucije kao ponuđači međunarodnih usluga

Prava pacijenata kao primalaca usluga

Osnovna socijalna prava i zaštita pred Evropskim sudom pravde

Socijalna politika u EZ

Zakonska socijalna koordinacija

Propis 1408/ i 1612/68

Osigurani rizici i akcije obaveznog osiguranja u zemljama članicama.

Medicinska rehabilitacija

Novčana pitanja i nametanje

Koordinacija sa pravima i nacijama trećih zemalja

Tržišna konkurencija i obavezno zdravstveno osiguranje

Zakon o konkurenciji i dobrovoljno zdravstveno osiguranje i Zakon o konkurenciji i socijalna sigurnost

REZULTATI KURSA:

Cilj kursa je upoznavanje polaznika sa osnovnim znanjima o evropskom radnom i socijalnom pravu. Hrvatska treba da angažuje advokate koji mogu razumjeti ovu tešku pravnu materiju i koji će biti sposobni da ovo pravo primjene. Posebno u proteklih 10 godina radno i socijalno pravo su se veoma intenzivno razvijali na nacionalnom nivou, ali i globalno (u međunarodnim okvirima). Stoga će ovaj kurs također ponuditi mogućnost diskusije i traženja boljih rešenja u evropskom radnom i socijalnom pravu. Cilj kursa je da se polaznici upoznaju sa komparativnom i multidisciplinarnom analizom koncepata i problema koji na kojima počiva evropsko radno i socijalno pravo.

TEME KURSA

I evropsko i nacionalno zakonodavstvo će biti uzeto u obzir, a tamo gdje je to relevantno, biće dati propisi pojedinačnih zemalja članica. Trendovi u evropskom zakonodavstvu će biti referentna tačka za analizu nacionalnih rešenja u zakonodavstvu. Evropsko radno i socijalno pravo u svom opštem kontekstu prava u okviru Zajednice, efekat osnovnih tržišnih sloboda, prava na zapošljavanje i socijalna prava.

PRAVNI IZVORI:

- Direktive o kolektivnom višku
- Direktiva o nesolventnosti
- Uredba 1408/ i 1612/68
- Relevantno precedentno pravo Evropskog suda pravde.

PREPORUČENA LITERATURA:

- Blanpain, R., European Labour Law, The Hague, Kluwer, 2003
- Barnard, Ch., EC Employment Law, Oxford University Press, 2000
- J. Shaw, J. Hunt and Ch. Wallace, The Economic and Social Law of the European Union, Palgrave, 2007
- G. de Burca and B. de Witte, Social Rights in Europe, Oxford University Press, 2005
- F. Pennings, Introduction to European Social Security Law, Third Edition, Deventer Kluwer, 2001
- B. Lubarda, Evropsko radno pravo, Zarko Radonjic, Podgorica, 2004
- J. Shaw, (ed.) Social Law and Policy in an Evolving European Union, Hart Publishing, 2000.

NASTAVNI PROGRAM

JAVNA UPRAVA EU (I S TIM POVEZANA EKONOMSKA PITANJA)

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Osnovni cilj ovog kursa je da se potencijalnim studentima približi znanje i najbolje prakse u polju Javne uprave EU-a, sa specijalnim naglaskom na ekonomskim pitanjima. U tom kontekstu, kurs je oblikovan da se učesnici upoznaju sa savremenim pitanjima u vezi sledećeg:

- (i) pojam i koncepti javne uprave;
- (ii) javna nasuprot privatne uprave;
- (iii) organizacija javne uprave unutar evropskog upravnog prostora;
- (iv) načini, suštinske stavke (pravne i organizacione) i prednosti izvršenja javnih službi preko državnog-privatnog partnerstva: i
- (v) praćenje najboljih praksi i tehnika dobrog upravljanja.

NASTAVNI METOD:

Sekcije će se sastojati od "klasičnih" predavanja od strane profesora, praćenih i dopunjenih diskusijama, pripremama za debate i prikazivanjem studija slučajeva od strane učesnika kursa. Sve sekcije će takođe biti dopunjene multimedijским prezentacijama.

OPIS KURSA:

I) Pojam i koncepti javne uprave: suštinske, organizacione, pozitivne i negativne teoretske definicije; (Konceptualna razrada i analiza osnovne terminologije i konceptata javne uprave, i metodologije istraživanja javne uprave, koji su namijenjeni da studentima postdiplomcima pruže dublje razumijevanje predmeta.)

II) Javna/državna nasuprot privatne uprave. Autoritarna i ne-autoritarna uprava. Određivanje konceptata birokratije, moći i organa; (Teoretski koncepti (teorija) upravljanja; Oblici upravljanja, unutar javnog sektora, privatnog sektora i organizaciona struktura vladinih organa; Državni upravni organi i javne institucije, porijeklo ovlasti; Teoretski koncepti birokratije, moć i ovlasti);

III) Javna uprava kao formalna i neformalna organizacija i elementi sistema komunikacija (formalnog i neformalnog) u javnoj upravi; (Organizacije i teorija organizacija; Koncept globalne uprave; Evropski upravni prostor; Komunikacije u javnoj upravi; Koncept javno-privatnog partnerstva (Public-Privatne-Partnership - PPP): Razumevanje suštine javno-privatnog partnerstva, pogrešna tumačenja i nesporazumi u vezi javno-privatnog partnerstva, Osnovne prednosti i pogodnosti javno-privatnog partnerstva, Različiti oblici javno-privatnog partnerstva (svaki modus kursa će obuhvatiti teme o pravnim, regulatornim i institucionalnim strukturama, finansijskim i ekonomskim implikacijama i koncepciji, planiranju i praktičnoj primeni javno-privatnih partnerstava): Tradicionalan način isporuke usluga javne uprave, Administrativni ugovori (Pojam administrativnog ugovora u teoriji, Osnovne karakteristike administrativnih ugovora, Lizing, Koncesije, BOT (i njegovi varijeteti)), Značajni faktori za uspješnu praktičnu primjenu javno-privatnog partnerstva, Studije slučajeva o javno-privatnim partnerstvima.

IV) Privatizacija javnog sektora (Administrativne reforme; Privatizacija javnih službi; (Modeli privatizacije; Savremene teorije i prakse));

V) Dobra uprava (Teoretski koncepti; Savremena praksa; Transparentnost (slobodan pristup informacijama javnog karaktera, itd.); Efektivnost, Efikasnost, Administrativna diskrecija; Odgovornost).

REZULTATI KURSA:

Na kraju ovog kursa, studenti treba da budu sposobni da:

- Analiziraju efektivnost javne uprave u različitim okruženjima.
- Opišu faktore /uslove koji razlikuju javne uprave u različitim svjetskim vladama/organizacijama u razvoju i onim nerazvijenim.
- Ispitaju unutrašnje i spojne sile koje utiču na javnu upravu u različitim političkim sistemima.
- Razumiju koncept javno-privatnog partnerstva, njegove različite modalitete i da budu sposobni da aktivno učestvuju u praktičnoj primjeni shema za javno-privatno partnerstvo u praksi;
- Razumiju pojam dobrog upravljanja, njegove osnovne komponente i načine na koje se prakse dobrog upravljanja mogu praktično primijeniti.

PRAVNI IZVORI:

- PREPORUKA REC(2001)9 KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA O ALTERNATIVNIM SPOROVIMA IZMEĐU UPRAVNIH VLASTI I PRIVATNIH STRANAKA (*Komitet ministara usvojio 5.septembra 2001.g. na 72. sastanku zamjenika ministara*)
- REZOLUCIJA (77) 31 O ZAŠTITI POJEDINACA U ODNOSU NA DJELOVANJE UPRAVNIH VLASTI (*Usvojeno od strane Komiteta ministara 28.septembra 1977-g. na sastanku zamjenika ministara*);
- DIREKTIVA 95/46/EC EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 24. OKTOBRA 1995 O ZAŠTITI POJEDINACA U VEZI SA OBRADOM LIČNIH PODATAKA I SLOBODNOM OROTKU TAKVIH PODATAKA ;
- PREPORUKA NO. R (91) 1 KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA O UPRAVNIM SANKCIJAMA (*Usvojeno od strane Komiteta ministara 13 februara 1991 na he 452. sastanku zamjenika ministara*);
- PREPORUKA Rec(2003)16, KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA O IZVRŠENJU UPRAVNIH I PRAVOSUDNIH ODLUKA U OBLASTI UPRAVNOG PRAVA, (*usvojeno od strane Komiteta ministara 9. septembra 2003 na 851. sastanku zamjenika ministara*);
- PREPORUKA (EC) No 1049/2001 EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 30.maja 2001 u vezi sa pristupom javnosti dokumentima Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije;
- DIREKTIVA 2003/98/EC EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 17.NOVEMBRA 2003 O PONOVNOM KORIŠTENJJU INFORMACIJA IZ JAVNOG SEKTORA;
- DIREKTIVA 2004/17/EC EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 31. marta 2004, kojom se koordiniraju procedure strana koje djeluju u sektorima usluga vodosnabdjevanja, energetskom, transportnom i poštanskom.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA, RIM 4 novembar, 1950 i njenih pet protokola (PARIS 20.mart, 1952, STRASBOURG 6.majm, 1963, STRASBOURG 6.maj,1963, STRASBOURG 16.septembar, 1963, STRASBOURG 20.januara 1966).

PREPORUČENA LITERATURA:

- Norman Flynn, Public Sector Management, Pearson Education, 2002
- Turpin C.C., Public Contracts in International Encyclopedia of Comparative Law, vol. VII, Ch.4, Martinuss Nijhoff Publ., 1982
- "What Future for the European Administrative Space", Carlo D'orta, European Institute of Public Administration, 2003
- "Integrity, Transparency and Accountability in Public Administration: Recent Trends, Regional and International Developments and Emerging Issues", Elia Armstrong, United Nations, 2005

- "The Role of Public Administration in Providing Information, *Information Offices & Citizens Information Services*", Bart W. Edes, presentation at the EIPA Seminar on "An Efficient, Transparent Government and the Rights of Citizens to Information", Maastricht, 2000
- "The Right to Information: A Fundamental Right", Amaryllis Verhoeven, Lecture at EIPA Maastricht, 2000
- "Towards Optimum Availability of Public Sector Information", Dutch Ministry of the Interior and Kingdom relations, 2000
- "Professionalism and Ethics in the Public Service: Issues and Practices in Selected Regions", United Nations, 2000
- "Good Governance", Peace Building Tool Kit – Sri Lanka, Consortium of humanitarian agencies, 2003
- "Good Governance at the Supranational Scale: Globalizing Administrative Law", Daniel C. Esty, Yale Law Journal, Vol. 115, 2006
- "Guidelines for Successful Public-Private-Partnerships", European Commission, Directorate General Regional Policy, March 2003
- Resource Book on PPP Case Studies. European Commission, 2004
- Green paper on Public-Private Partnership and Community Law on Public Contracts and Concessions. European Commission, 2004
- UNIDO BOT guidelines. Vienna: UNIDO, 1996
- UNCITRAL: Legislative Guide on Privately Financed Infrastructure Projects, United Nations, New York, 2001
- Yescombe E.R.: Principles of project finance. Amsterdam: Academic Press, 2002
- Vinter Graham D.: Project finance: a legal guide. London: Sweet & Maxwell, 1995
- Nevitt Peter K., Fabozzi Frank: Project financing. Sixth edition. London: Euromoney Publications PLC, 1998.

NASTAVNI PROGRAM
PRAVO EZ O JAVNOJ NABAVCI

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Prenijeti znanja o zakonu o javnoj nabavci u zakonodavstvo Evropske Zajednice. Razumjeti položaj zakona o javnoj nabavci i u upravnom zakonu i u sistemu zakona o ugovorima.

NASTAVNI METOD:

Predavanja, diskusije, prezentacije.

OPIS KURSA:

Kurs je organizovan u deset 3-satnih nastavnih jedinica. Sastojaće se i od teoretskog objašnjenja pravnog sistema koji rukovodi javnim nabavkama i od praktične dimenzije postupaka javnih nabavki. Kurs će se fokusirati na precedentno pravo ECJ-a i njegov uticaj na nacionalnu vladavinu prava u oblasti javne nabavke. Zbog činjenice da će analiza precedentnog prava takođe obuhvatiti presude zasnovane na ranijem EZ zakonodavstvu, zakonodavni kurs će takođe obuhvatiti bitne stavke u vezi zakonodavstva koje više nije na snazi.

REZULTATI KURSA:

Po završetku kursa, student će steći značajno znanje o glavnim temama javne nabavke i biće u mogućnosti da primjene stečeno znanje u praktičnom kontekstu.

TEME KURSA:

I) UVOD

- Opšti pregled;
- Konkurencija i drugi javni interesi u javnoj nabavci.

II) ZAKONSKI OKVIR

- Javne nabavke prema EZ Ugovoru;
- Direktive i drugi drugostepeni pravni propisi;
- Praktična primjena pravnih propisa EZ-a o javnoj nabavci u nacionalnim zakonodavstvima;

III) SUBJEKTI ZAKONODAVSTVA O JAVNOJ NABAVCI

- Državni, regionalni i lokalni organi;
- Osobe koje se rukovode javnim zakonom;
- Pravna lica formirana od strane državnih, regionalnih i lokalnih organa ili osoba koje se rukovode javnim zakonom;

IV) UGOVORI O JAVNOJ NABAVCI

- Opšti principi i pravila;
- Ugovori o javnim radovima;
- Ugovori o javnoj nabavci;
- Ugovori o javnim službama;
- Mješoviti ugovori;
- Izuzeti ugovori;

V) POSTUPCI JAVNE NABAVKE

- Preliminarni postupci;
- Otvoreni i ograničeni postupci;
- Dogovorni postupak sa obavještenjem;
- Dogovorni postupak bez obavještenja;
- Dijalog za nadmetanje;

VI) KRITERIJUMI ZA DODJELU

- Razlika između uslova i kriterijima za dodjelu;
- Kriterij najniže cijene;
- Ekonomski najpovoljnija ponuda;

VII) PRAVNA ZAŠTITA U POSTUPCIMA JAVNE NABAVKE (PRAVNI LIJEKOVI)

- Prekršaji pravila javne nabavke;
- Odluke;
- Zabrane;
- Prekršaji i zakon o obligacijama;

VIII) NAPREDNE STAVKE U JAVNIM NABAVKAMA

- Pravna priroda ugovora o javnoj nabavci;
- Ugovori o javnoj nabavci i zakon o obligacijama.

PRAVNI IZVORI:

Direktive:

- Direktiva 2004/17/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 31. marta 2004, koja koordinira postupke nabavke za entitete koji posluju u sektorima vode, energije, transporta i poštanskim uslugama;
- Direktiva 2004/18/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 31. marta 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnom snabdijevanju i ugovora o javnim službama;
- Direktiva 2007/66/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 11. decembra 2007, kojom se dopunjuju Direktive Vijeća 89/665/EEC i 92/13/EEC u odnosu na poboljšanje efektivnosti postupaka pregleda u vezi dodjele javnih ugovora (treba da se praktično primjeni od strane država članica u okviru nacionalnog zakona prije 20. decembra 2009.);
- Direktiva Vijeća 92/13/EEC od 25. februara 1992, kojom se koordiniraju zakoni, propisi i administrativne odredbe u vezi primjene pravila o Zajednici o postupcima nabavke za entitete koji rade u sektorima za vodu, energiju, transport i telekomunikacije;
- Direktiva Vijeća 89/665/EEC od 21. decembra 1989. o koordinaciji zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na primjenu postupaka pregleda za dodjelu ugovora o javnom snabdijevanju i javnim radovima;

Precedentno pravo:

- C-507/03,
- C-195/04,
- C-324/98,
- C-324/98,
- C-385/02,
- C-225/98,
- C-323/96,
- C-29/04,
- C-220/05,
- C-295/05,
- C-231/03,
- C-264/03,
- C-458/03,
- C-29/04,
- C-410/04,
- C-340/04,

- C-108/98,
- C-107/98,
- C-360/96,
- C-18/01,
- C-373/00,
- C-94/99,
- C-174/03,
- C-44/96,
- C-241/04,
- C-503/04,
- C-230/02,
- C-81/98,
- C-513/99,
- C-280/00.

PREPORUČENA LITERATURA:

S. ARROWSMITH: The Law of Public and Utilities Procurement, Sweet & Maxwell
London, 2005.

NASTAVNOG PROGRAMA

SUDSKA ZAŠTITA OSNOVNIH PRAVA U EVROPSKOJ UNIJI

EVROPSKI SISTEM PRENOSA BODOVA (ESPB): 5

SATI: 35

CILJ KURSA:

Prenijeti znanje o materijalnim garancijama i postupcima za zaštitu osnovnih prava u pravu Evropske zajednice i u Evropskog uniji , kao i u okviru vijeća Evrope, proučavanjem odabranih pravnih materijala i praktičnom primjenom; objasniti razliku između različitih ogranaka pravosuđa u Evropskom sudu za ljudska prava, Evropskom sudu pravde i Sudu prve instance i razumjeti razlike i izbore između različitih sudskih postupaka.

NASTAVNI METOD:

Predavanja, diskusije, prezentacije, analiza slučajeva.

OPIS KURSA:

Ovaj kurs je organiziran u 3-satnim nastavnim jedinicama. Obuhvata teoretski pregled utvrđivanja osnovnih ljudskih prava u liberalno-demokratskim ustavnim porecima u Evropi, sa osvrtom na relevantno iskustvo u SAD-u. Kurs se u velikoj mjeri zasniva na analizi sudske prakse u društvenom i ekonomskom kontekstu. Teži da postigne razumijevanje različitih okvira za ljudska prava u Evropi i pruža pregled materijalnih garancija i mehanizama za zaštitu osnovnih prava u Evropskoj uniji putem analize razvoja sudske prakse Evropskog suda pravde, relevantne prakse sudova u državama članicama, i drugim pravnim izvorima za zaštitu ljudskih prava. Važan naglasak se daje metodološkim instrumentima za tumačenje garancija o osnovnim ljudskim pravima, kao što je proporcionalnost i sloboda tumačenja. Ovaj kurs nije generalno kurs o ljudskim pravima. Po svom pristupu je funkcionalan i usmjeren na različite uloge osnovnih prava u pravnom poretku EU-a.

REZULTATI KURSA:

Nakon uspješnog ispunjenja zahtjeva kursa, studenti će prikazati razumevanje materijalnog zakonodavstva u oblasti zaštite osnovnih prava i sudskih postupaka pred Evropskim sudom za ljudska prava, Evropskim sudom pravde i Sudom prve instance, kao i pred ustavnim i drugim nacionalnim sudovima. Oni će biti u mogućnosti da prepoznaju, i rješavaju pravne probleme, da primjene pravne norme koje dodjeljuju osnovna prava na nacionalnom i evropskom nivou. Razumijeće ekonomske, političke i društvene okolnosti koje utiču na odluke Evropskog suda za ljudska prava, Evropskog suda pravde i Suda prve instance, kao i odluke odgovarajućih nacionalnih sudova. Oni će steći sposobnost da kritički procjene i tumače nacionalne i međunarodne izvore osnovnih prava. Shvatiće različitih funkcija osnovnih prava u pravnom poretku EU-a i biće u mogućnosti da razvije strategije parničenja koristeći argumente iz osnovnih prava.

TEME KURSA:

I) Teoretski kontekst (život, sloboda, imovina)

II) Evropska konvencija o ljudskim pravima (sloboda tumačenja; proporcionalnost)

III) Okvir ljudskih prava u EU

IV) Originalna tenzija: ko bolje štiti? IVa - Zajednica ili države članice?

Ivb - Konvencija o ljudskim pravima Zajednice ili Evropska konvencija o ljudskim pravima

V) Funkcija ljudskih prava u Evropskoj Uniji 1 - Legitimizacija i ograničavanje aktivnosti Zajednice

VI) Funkcija ljudskih prava u Evropskoj Uniji 2 - Ograničavanje aktivnosti država članica u praktičnoj primjeni zakona Zajednice

VII) Funkcija ljudskih prava u Evropskoj Uniji 3 - Opravdavanje derogacija (odstupanja) na nivou država članica u odnosu na tržišne slobode

VIII) Ljudska prava u vanjskoj politici EU

IX) Povelja o osnovnim pravima i Ustavni ugovor

X) Skorašnji razvoji, rekapitulacija i pregled.

PRAVNI IZVORI:

Tekstovi: Značajne odredbe: Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, značajne odredbe osnivačkih ugovora za EU; EU Povelja o pravima; Deklaracija nezavisnosti Sjedinjenih Američkih Država, Američki Ustav /Povelja o pravima; Njemački Ustav, značajne odredbe; Direktiva protiv diskriminacije (etničko porijeklo; Uredba Vijeća 1993/990.

Slučajevi: *Evropski sud za ljudska prava:* Handyside; Oberschlick; Spycatcher; Sunday Times; Niemietz; D.H. v. Češke Republike; Matthews; Bosphorus; *Evropski sud pravde:* Mišljenje 2/94; Slučaj C-159/90 SPUC v. Grogan; Slučaj 11/70, Internationale Handelsgesellschaft; Slučaj 46/87 Hoechst; C-94/00 Roquette Freres; C-343/96 Seymour-Smith i Perez; Slučaj 29/69 Stauder; Slučaj 4/73 Nold; Slučaj 44/79 Hauer v. Rheinland Pfalz; Slučaj 5/88 Wachauf; C-84/95 Bosphorus; Slučaj C-368/96 Familiapress; Slučaj 112/00 Schmidberger; Slučaj C-36/02 Omega; Mišljenje AG Maduro u C-434/04 Leppik; Mišljenje AG Maduro u C-402/05 P Kadi; Slučaj C-341/05 Laval, Slučaj C-438/05 Viking; *Nemački savezni ustavni sud:* Solange I [BVerfGE 37, 271]; Solange II [BVerfGE 73, 339]; Maastricht [BVerfGE 89, 155].

PREPORUČENA LITERATURA:

- John Locke – The 2nd Treatise on Civil Government
- Frowein und Peukert, EUROPÄISCHE MENSCHENRECHTS-KONVENTION, 2. Aufl, N. P. Engel Verlag, 1996
- Philip Alston (ed.) The EU and Human Rights, Oxford University Press, 1999.
- Mark Janis, Richard Kay and Anthony Bradley, European Human Rights Law, Clarendon Press, 1996
- Stephen Weatherill, Cases and Materials on EU Law, 6th edition Oxford UP 2003
- Rudden and Wyatt's EU Treaties and Legislation, Ninth edition, Oxford UP 2004
- Craig and de Burca, EU Law, Text, Cases and Materials, 4th Edition, Oxford 2007.